

הגדרת יישובים ואזורים כבעלי עדיפות לאומית

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, במסגרת מדיניות הממשלה לחיזוק הכלכלה והחברה הישראלית, לקבוע כבעלי עדיפות לאומית את היישובים והאזורים המפורטים בהחלטה זו כדלקמן:

המפה הכללית

1. להכריז על יישובים ואזורים, העומדים, במועד קבלת החלטה זו, בלפחות אחד מהתבחינים המפורטים להלן, כיישובים ואזורים בעלי עדיפות לאומית (להלן - **המפה הכללית**), בהתאם להוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009-2010) התשס"ט-2009 (להלן - **החוק** או **חוק ההתייעלות הכלכלית**); זאת, בראי התכליות הבאות: (א) עידוד פריסת האוכלוסייה במדינת ישראל והגדלת האוכלוסייה באזורי העדיפות הלאומית; (ב) הגדלת הצמיחה הכלכלית וצמצום פערים בין אזורי העדיפות הלאומית לבין מחוז ת"א, כהגדרתו על-פי משרד הפנים; (ג) חיזוק החוסן האזרחי-בטחוני של מדינת ישראל; (ד) שיפור איכות החיים באזורי העדיפות הלאומית.

ואלו התבחינים:

א. **נפות הפריפריה הגאוגרפית** - הנפות הפריפראליות ביותר, בהתאם לשקלול נתוני מדד הפריפראליות של היישובים הנכללים בנפה.

לעניין זה, "מדד הפריפראליות" - מדד פריפראליות של היישובים והרשויות המקומיות בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - **הלמ"ס**); "נפות" - כהגדרת משרד הפנים; "הנפות הפריפראליות ביותר" - הנפות שהמדד הפריפראלי הממוצע של היישובים בתחומן, הוא הנמוך ביותר;

ב. **יישובים פריפראליים מחוץ לנפות** - יישובים אשר דירוגם הפריפראלי אינו גבוה מהרף העליון של הנפות הפריפראליות ביותר, כאמור בסעיף 1.א לעיל, ובלבד שנשמר הרצף הטריטוריאלי בינם לבין אחת מהנפות הפריפראליות ביותר.

היישובים כאמור בסעיפים 1.א – 1.ב ייכללו במפת העדיפות הלאומית כל עוד שיעור התושבים המתגורר בהם במצטבר אינו עולה על 25% מכלל אוכלוסיית ישראל.

ג. **יישובים סמוכי גבול** - יישובים שבתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח איום על פי שיקולי מערכת הביטחון - טווח של עד 9 ק"מ מגבול לבנון או מגבול סוריה, ועד 7 ק"מ מגבולות אחרים או מגדר המערכת סביב רצועת עזה.

ד. **יישובים מאוימים** - יישובים ביהודה ושומרון, המסווגים על ידי מערכת הביטחון ברמות איום 3-5 (רמות האיום הגבוהות ביותר).

ה. **יישובים צמודי גדר** - יישובים שבתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח של עד 2 ק"מ מגבול מדינות שאין להן הסכם שלום עם מדינת ישראל או מגדר המערכת שסביב רצועת עזה.

ו. **יישובים חדשים** - יישובים אשר יוקמו במהלך תקופת תוקפה של החלטה זו וכן יישובים אשר במועד קבלת החלטה זו: (א) טרם חלפה תקופה של 5 שנים ממועד אכלוסם או; (ב) טרם חלפה תקופה של 10 שנים ממועד הקמתם - כמאוחר בין השניים;

ובלבד שבמועד החלטה זו נותרה לפחות שנה אחת בטרם יעברו המועדים כאמור (5 או 10 שנים בהתאמה), הכל בכפוף גם לאמור בסעיף 12 להלן.

"מועד אכלוס" - מועד מתן תעודת גמר כמשמעה בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970 ליחידת הדיור העשירית הקבועה ביישוב (קרי מועד אכלוס של 10 יח"ד קבועות ראשונות ביישוב); "מועד הקמה" - מועד תחילת עבודות הפיתוח.

יישובים חדשים, שיוקמו לאחר קבלת החלטה זו, יצורפו עם הקמתם לרשימת יישובי העדיפות הלאומית, ויסווגו, בנוסף על תבחין היישובים החדשים, גם בהתאם לתבחינים האחרים, ככל שיעמדו בהם.

רשימת האזורים והיישובים הנגזרת מכלל התבחינים לעיל, מצורפת כנספח א' להחלטה.

רשימת יישובים סמוכי גבול מצורפת כנספח ב' להחלטה.

רשימת יישובים מאוימים מצורפת כנספח ג' להחלטה.

רשימת יישובים חדשים מצורפת כנספח ד' להחלטה.

רשימת יישובים צמודי גדר מצורפת כנספח ה' להחלטה.

2. בהתאם לאמור בסעיף 152(ב) לחוק ובשים לב לסעיף 152(א) לחוק, רשאים השרים הרלוונטיים, תוך יידוע שר האוצר, לקבוע קריטריונים, בתחומים המפורטים להלן, על-פי שיקולים מקצועיים שבתחום פעולת משרדם, למתן הטבות, העדפות, תמריצים וכיו"ב (להלן: **הטבות**) לאזורי העדיפות הלאומית במפה הכללית, והכל במסגרת תקציבם המאושר, וזאת תוך נימוק מקצועי מתאים, שייקבע בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד, לשימוש במפה הכללית ולמתן הטבות על בסיסה לאור תכליות המפה הכללית כפי שפורטו בסעיף 1 לעיל ובאופן ההולם את נסיבות העניין:

א. בתחום החינוך ורכישת ההשכלה - במטרה לשפר הישגים, לצמצם פערים, לקדם שוויון ההזדמנויות ולחזק את מערכת החינוך.

ב. בתחום הדיור והפיתוח העירוני - לשם חיזוק הבסיס החברתי והכלכלי של אזורי העדיפות וכדי להקל על פיתוח אזורים אלו.

ג. בתחום התעסוקה הכלכלה והתעשייה - לשם חיזוק כושר הייצור, השבחת ההון האנושי, יצירת מקומות עבודה, הגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה, פיתוח כלכלי, צמצום פערים וקידום התעשייה, המסחר והשירותים.

ד. בתחום הבריאות - לשם הנגשת שירותי רפואה, צמצום פערים במדדי הבריאות, מניעת תחלואה ולקידום אורח חיים בריא באזורי העדיפות.

ה. בתחום התשתיות - על-מנת לתמוך בגידול האוכלוסייה באזורי העדיפות ולסייע בצמצום פערים ובשיפור רמת השירותים באזורים אלו.

ו. בתחום החקלאות ופיתוח הכפר - במטרה לחזק את הבסיס הכלכלי, התעסוקתי והחברתי של יישובים חקלאיים או יישובים כפריים, או לצורך ייסוד פעילות חקלאית באזורי העדיפות.

ז. בתחום התרבות והספורט - במטרה לחזק את תשתיות התרבות והספורט ולהרחיב פעילות התרבות והספורט באזורי העדיפות.

ח. בתחום העלייה והקליטה - על מנת לסייע בקליטת עולים ביישובי העדיפות הלאומית ולחזק את אוכלוסיית העולים המתגוררת בהם.

ט. בתחום השוויון החברתי - במטרה לקדם, לחזק ולהעצים את אוכלוסיית האזרחים הוותיקים, אוכלוסיית הנשים, אוכלוסיית הצעירים ואוכלוסיית המיעוטים באזורי העדיפות ולפעול לצמצום פערים בין קבוצות אוכלוסייה אלה לקבוצות אחרות באותם אזורים.

י. בתחום ביטחון הפנים – במטרה לחזק את הביטחון האישי והקהילתי ואת תחושת הביטחון האישי והקהילתי באזורי העדיפות הלאומית.

יא. בתחום הרווחה והשירותים החברתיים – במטרה לפעול למיגור העוני, לקידום אוכלוסיות חלשות ולצמצום פערים באזורי העדיפות הלאומית.

מתן הטבות בתחומים (ב) (ה) ו-(ו) בתחומי יו"ש מותנה באישור הדרג המדיני.

3. בנוסף, רשאים השרים הרלוונטיים, תוך יידוע שר האוצר, להחליט כי הטבות כלשהן יינתנו רק לאחת או יותר מן הקבוצות המנויות להלן, כקבוצה נפרדת ועצמאית, ובלבד שהדבר נעשה בהלימה לתכלית קביעתה של קבוצה זו כבעלת עדיפות, והכל במסגרת התקציב המאושר של המשרד הרלוונטי, תוך נימוק מקצועי מתאים, שייקבע בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד, לשימוש בקבוצה האמורה ולמתן הטבות על בסיסה, באופן ההולם את נסיבות העניין, כמפורט להלן:

א. יישובים סמוכי גבול, כהגדרתם בסעיף 1(ג), וזאת משיקולים הנוגעים לחיזוק חוסנם הביטחוני-אזרחי-התיישבותי של היישובים נוכח האתגרים הביטחוניים עימם הם מתמודדים, הנבדלים מהאתגרים של יישובים אחרים במפת העדיפות הכללית.

ב. יישובים מאוימים באזור יהודה ושומרון, כהגדרתם בסעיף 1(ד), וזאת משיקולים הנוגעים לחיזוק חוסנם הביטחוני-אזרחי-התיישבותי של היישובים נוכח האתגרים הביטחוניים הייחודיים של יישובים באזור זה, הנבדלים מהאתגרים של יישובים אחרים במפת העדיפות הכללית.

ג. יישובים חדשים, כהגדרתם בסעיף 1(ו), וזאת משיקולים הנוגעים לצורך בפיתוחם של יישובים חדשים, לרמת השירותים בהם ולפריסת האוכלוסייה במדינה.

ד. יישובים צמודי גדר, כהגדרתם בסעיף 1(ה), וזאת משיקולים הנוגעים לפריסת האוכלוסייה לאורך גבולות המדינה, הנבדלים מהאתגרים של יישובים אחרים במפת העדיפות הכללית.

4. משרד הכלכלה והתעשייה

א. לעניין תחומי האחריות של משרדה, רשאית שרת הכלכלה והתעשייה לתת העדפה לרשויות מקומיות המסווגות באשכולות פריפריאליים 1-4 ולאזורי תעשייה הממוקמים ברשויות מקומיות כאמור על פני יתר האזורים והיישובים במפה הכללית. כמו כן, רשאית השרה הממונה לבצע הבחנה מדורגת, לפיה יישובים במפה הכללית יוכרו כבעלי עדיפות גבוהה יותר ככל שהם נמצאים באשכול פריפריאלי נמוך יותר.

ב. אזורי תעשייה יסווגו כדלהלן:

(1) אזור תעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות אשר לפחות אחת מהן מוגדרת כבעלת עדיפות לאומית, יוגדר כבעל עדיפות לאומית, אם לפחות שני שלישים מכלל ההכנסות של אזור התעשייה שמיועדות לעבור לרשויות השותפות מועברות לרשות או

לרשויות שבאזורי העדיפות הלאומית; כמו כן, אזור התעשייה יסווג באשכול פריפריאלי
הזהה לזה של הרשות המקומית המסווגת באשכול הפריפריאלי הנמוך ביותר מבין
הרשויות השותפות באזור.

(2) אזור תעשייה השייך למועצה אזורית אשר לפחות שני שלישים מיישוביה מסווגים
כבעלי עדיפות לאומית, או אשר לפחות שני שלישים מתושביה מתגוררים ביישובים בעלי
עדיפות לאומית יוגדר כבעל עדיפות לאומית.

(3) על אף האמור בפסקה (1) לעיל, אזור תעשייה משותף למספר רשויות אשר חלקן אינן
מוגדרות כבעלות עדיפות לאומית וששותפה בו לפחות רשות אחת שהיא מועצה אזורית
העומדת בתנאי האמור בפסקה (2) לעיל, יוגדר כבעל עדיפות לאומית רק אם ההכנסות
שמיועדות לעבור לרשות או לרשויות שבאזורי עדיפות הלאומית מהוות לפחות 80%
מכלל ההכנסות מאזור התעשייה שמיועדות לעבור לרשויות.

5. משרד החקלאות ופיתוח הכפר

לעניין תחומי האחריות של משרדו, רשאי שר החקלאות ופיתוח הכפר לבצע הבחנה מדורגת,
לפיה יישובים במפה הכללית יוכרו כבעלי עדיפות פוחתת בהתאם לרמת הפריפריאליות שלהם,
בחלוקה לשלוש קבוצות: (א) יישובים המסווגים במדד פריפריאליות 1-3; (ב) יישובים במדד
פריפריאליות 4; (ג) יישובים במדד פריפריאליות גבוה מ-4. קבוצה א' תקבל עדיפות על פני
קבוצה ב' וקבוצה ב' תקבל עדיפות על פני קבוצה ג'.

6. משרד הבריאות

לעניין תחומי האחריות של משרדו, רשאי שר הבריאות לתת העדפה לרשויות מקומיות המסווגות
באשכולות פריפריאליים 1-4 על פני יתר האזורים והיישובים במפה הכללית.

7. משרד התרבות והספורט ומשרד החדשנות המדע והטכנולוגיה

לעניין תחומי האחריות של משרד התרבות והספורט ומשרד החדשנות המדע והטכנולוגיה,
מועצה אזורית, אשר לפחות שני שלישים מתושביה מתגוררים ביישובים בעלי עדיפות לאומית
על פי התבחינים המפורטים בסעיף 1 להחלטה זו, או שלפחות שני שלישים מהיישובים בה בעלי
עדיפות לאומית לפי התבחינים כאמור, תוכר כאזור עדיפות לאומית וזאת אך ורק לטובת הטבות
הניתנות לרשות המקומית או למוסד ציבור לצורך פעילויות בתחומה המסייעות לרשות כולה,
ולא ברמת היישוב הבודד. יובהר כי הוראה זו לא תחול ביתס להטבות הניתנות ברמת היישוב,
ובכל מקרה יישובים שאינם מוגדרים כבעלי עדיפות לאומית במועצה האזורית לא יוגדרו ככאלה
מתוקף סעיף זה.

מפת הפריפריה החברתית

8. להכריז על יישובים ועל אזורים, העומדים במועד קבלת החלטה זו, באחד או יותר
מהתבחינים המפורטים להלן, כיישובים וכאזורים בעלי עדיפות לאומית (להלן - **מפת
הפריפריה החברתית**), בהתאם להוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית, כמפה
עצמאית, נפרדת ובלתי תלויה במפה הכללית, וזאת, בראי התכליות הבאות: (א) חיזוק
אוכלוסיות חלשות; (ב) צמצום פערים חברתיים וכלכליים; (ג) חיזוק רמת השירותים
לאוכלוסיות חלשות. ואלו התבחינים להכללת יישובים ואזורים במפת הפריפריה החברתית:

א. יישובים המדורגים באשכולות 1-4 במדד החברתי כלכלי.

ב. אזורים סטטיסטיים, המדורגים במדד החברתי-כלכלי באשכולות 1-4, ונמצאים

ברשויות המדורגות באשכולות 5-7 של המדד החברתי-כלכלי.

לעניין זה, "מדד חברתי-כלכלי" - אפיון יחידות גיאוגרפיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2017. המדד מחושב על ידי הלמ"ס על בסיס נתונים דמוגרפיים, רמת חיים, השכלה, חינוך, תעסוקה, אבטלה וגמלאות. היישובים סווגו לעשרה אשכולות בהם אשכול 1 מציין את הרמה החברתית-כלכלית הנמוכה ביותר, ואשכול 10 את הרמה הגבוהה ביותר.

"אזורים סטטיסטיים" – בהתאם להגדרת הלמ"ס: יחידות גיאוגרפיות המונות כ-3,000 תושבים בתוך רשויות מקומיות עם 10,000 תושבים ומעלה.

9. לעניין תחומי האחריות של משרד, רשאים השרים לבצע הבחנה מדורגת, לפיה יישובים או אזורים סטטיסטיים במפת הפריפריה החברתית יוכרו כבעלי עדיפות גבוהה יותר, ככל שהדירוג החברתי-כלכלי שלהם נמוך יותר.

10. בהתאם לאמור בסעיף 152(ב) לחוק ובשים לב לסעיף 152(א) לחוק, רשאים השרים הרלוונטיים, תוך יידוע שר האוצר, לקבוע קריטריונים, בתחומים המפורטים בסעיף 2 לעיל, על-פי שיקולים מקצועיים שבתחום פעולת משרד, רק לאזורים וליישובים שבמפת הפריפריה החברתית, כהגדרתה בסעיף 8, באמצעות חיזוק אוכלוסיות חלשות, צמצום פערים חברתיים וכלכליים וחיזוק רמת השירותים לאוכלוסיות חלשות. זאת לאור שיקולים הנוגעים לצורך בסיוע ותמיכה לאוכלוסיות המתגוררות בתחומי אותם יישובים ואזורים סטטיסטיים הנכללים במפת הפריפריה החברתית, והכל ביחס לתחומים ולמקומות שבהם קיימת שונות פנימית בין-אוכלוסיות ובין רמת השירותים והמענים הניתנים לאוכלוסיות אלו ביחס ליישובים או ביחס לאזורים אחרים בתחום הרשות. כל זאת במסגרת תקציבם המאושר של המשרדים ותוך נימוק מקצועי מתאים שייקבע בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד, ובהסכמת הממונה על התקציבים כנציג שר האוצר, לשימוש במפת הפריפריה החברתית ולמתן הטבות על בסיסה באופן ההולם את נסיבות העניין.

11. יובהר כי לצורך מתן הטבות על-בסיס מפת הפריפריה החברתית יחושב רק חלק האוכלוסייה העומד בקריטריונים להכרה כפריפריה חברתית, בהתאם לסעיף 8, אשר ההטבות מיועדות עבורו. פירוט האזורים הסטטיסטיים העומדים בקריטריונים האמורים בכל יישוב רלוונטי מובאת בנספח ח'.

12. כמו כן יובהר כי במקרים בהם יינתנו הטבות לאוכלוסיית הפריפריה החברתית במסגרת פעילות של מוסד ציבורי, לא תהיה מניעה מתושבים המשתמשים דרך קבע בשירותיו של אותו מוסד ליהנות מהטבות אלה, ובלבד שעיקר הנהנים מההטבות יהיו תושבי האזור הסטטיסטי (השכונה) או היישוב המוגדרים כפריפריה חברתית.

מפת האשכולות האזוריים

13. להכריז על איגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות, המוקמים לפי פרק א'1 לחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955 (להלן - **אשכולות אזוריים**), כבעלי עדיפות לאומית, למטרות שלשמן הוקמו לפי החוק האמור, וזאת באופן בלתי תלוי ונפרד מהמפה הכללית וממפת הפריפריה החברתית, והכל בהתאם להוראות פרק כ"ו לחוק ובראי היעדים הבאים: (א) פיתוח אזורי וקידום שיתופי פעולה בנושאים שונים בין הרשויות המקומיות החברות באשכול, זאת בשים לב למטרות האשכולות האזוריים לפי פרק א'1 לחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955; (ב)

הגדלת הצמיחה הכלכלית וצמצום פערי ההזדמנויות בין היישובים שבתוך האשכולות האזוריים.

כל אשכול שיוקם כמתואר לעיל, יצורף עם הקמתו לרשימת האשכולות בעלי העדיפות הלאומית מכח סעיף זה, ובלבד שיוקם על בסיס עקרונות הגיון והשאיפה לצמצום פערים בין רשויות מקומיות, כפי שעולה ממדיניות משרד הפנים כאמור בקול קורא שפורסם להקמת אשכולות אזוריים בשנת 2017.

14. בהתאם לאמור בסעיף 152(ב) לחוק ובשים לב לסעיף 152(א) לחוק, רשאים השרים הרלוונטיים, לקבוע קריטריונים, בתחומים המפורטים בסעיף 2 לעיל, על-פי שיקולים מקצועיים שבתחום פעולת משרדם, למתן הטבות רק לאשכולות אזוריים, כהגדרתם בסעיף 12, וזאת משיקולים הנוגעים לצורך בפיתוח אזורי וקידום שיתופי פעולה אזוריים או לצורך בהגדלת הצמיחה הכלכלית, וצמצום פערי ההזדמנויות בין היישובים שבתוך האשכולות האזוריים. כל זאת במסגרת תקציבם המאושר של המשרדים, ותוך נימוק מקצועי מתאים שייקבע בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד ובהסכמת שר האוצר או נציגו.

עם זאת, יובהר כי לא תידרש הסכמת שר האוצר למתן הטבות לאשכולות אזוריים במקרים העונים על אחד משני התנאים הבאים:

א. אשכולות אזוריים אשר לפחות 75% מהרשויות המאוגדות בהם מוכרות כיישובים בעלי עדיפות לאומית כהגדרתם במפה הכללית או במפת הפריפריה החברתית;

ב. אשכולות אזוריים אשר לפחות 75% מאוכלוסיית הרשויות המאוגדות בהם מתגוררים ביישובים בעלי עדיפות לאומית כהגדרתם במפה הכללית או במפת הפריפריה החברתית.

התרגה זו לא תחול במקרים שבהם יקבע הממונה על התקציבים במשרד האוצר כי ישנה פגיעה בפיתוח הכלכלי ביישובים הנכללים בנפות הפריפריה הגיאוגרפית, כהגדרתן בסעיף 1(א) לעיל.

15. יובהר כי הטבות במתכונת זו יינתנו לאשכול כמקשה אחת עבור פעילותו כאשכול אזורי, הרלוונטית לחלק או לכל הרשויות באשכול, ולא בנפרד עבור כל רשות מקומית הנכללת בו, וכי יתכן שהפעלת השיקולים המקצועיים לגיבוש התבחינים ולקביעת גובה ההטבות, תביא לשונות בהקצאה, והכל על פי המאפיינים הרלוונטיים בתחום פעולת אותו משרד.

כללי

16. הקריטריונים המקצועיים שיקבע כל שר לשם מתן ההטבות לאזורי העדיפות לא ייכנסו לתוקף בטרם יבוטלו או יתוקנו, לפי העניין ובמידת הצורך, החלטות קודמות הקיימות בנושא, בתחום משרדו.

17. בהיעדר הסכמה בין השר הממונה לבין שר האוצר, יוכל השר הממונה או שר האוצר להביא את הנושא להכרעת הקבינט החד-כלכלי או הממשלה, תוך 14 יום, והקבינט או הממשלה יכריעו בנושא בתוך 14 ימים נוספים; בהיעדר הכרעה כאמור, לא ייכנסו הקריטריונים החדשים לתוקף. במסגרת הדיון בקבינט או בממשלה יידון גם מעמד החלטות הממשלה קודמות בנושא ותיקון או ביטולן, לפי העניין.

18. יובהר כי שיקולים מקצועיים למתן הטבות בכל אחת ממפות העדיפות הלאומית המתוארות לעיל יכול שתוצאתם תהיה הבחנה בין רשויות, יישובים ואזורים באותה מפת עדיפות

לאומית, או הבחנה בתוך ישוב, והכל על פי המאפיינים הרלוונטיים לשיקולים המקצועיים שבתחום פעולת אותו משרד.

19. בכל החלטה הנסמכת על החלטה זו, יהיו הנתונים שביסוד החלטה זו (המדדים והנתונים השונים, להלן – נתוני הבסיס) וכן רשימות האזורים והיישובים הנגזרות מהתבחינים והמפורטות בנספחים ובפרטי ההחלטה, קבועים בהתאם לנתונים ולרשימות שבהחלטה זו, וזאת כל עוד החלטה זו בתוקף ואף אם פורסמו בינתיים נתוני בסיס חדשים. האמור לא יחול ביחס לרשימת היישובים החדשים והאשכולות האזוריים, וכל יישוב חדש או אשכול אזורי חדש יתווסף להחלטה עם הקמתו. לצד זאת יובהר כי ישובים שנכללו במפה בשל היותם יישובים חדשים ואשר חלפו חמש שנים ממועד אכלוסם או שחלפו עשר שנים ממועד הקמתם, המאוחר מבין השניים, לא יוכרו עוד כבעלי עדיפות לאומית, גם במהלך תוקף המפה הכללית, והאמור לעיל בדבר נתוני הבסיס לא יחול לעניין זה.

20. אין בהחלטה זו כדי לחייב את הממשלה או כל רשות מרשויות המדינה להעניק כל זכות או הטבה לאזורי העדיפות. כמו כן, יודגש כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הממשלה ורשויותיה בעניין מתן עדיפות ליישובים ולאזורים הקבועים לפי כל החלטת עדיפות לאומית אחרת, הסדר או דין אחר, לרבות בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל.

21. כמו כן יובהר כי מאחר שהחלטה זו כוללת נפות, אזורים ויישובים, יכול שיימצאו בתחומם גם מקומות ומבנים שקיומם במקום אינו עולה בקנה אחד עם כלל הוראות הדין. יודגש כי עצם הכללתם בתחום אזור עדיפות לאומית אינה משפיעה על מעמדם המשפטי ואינה מעניקה להם זכות מוקנית להטבות, והשיקולים המשפטיים בדבר המעמד של אותם מבנים ומקומות, יילקחו בחשבון בהתאם לכל נסיבות העניין ולמהות ההטבות הניתנות.

22. שרי הממשלה ידווחו בכתב לראש הממשלה, אחת לחצי שנה, בדבר הטבות שניתנו על ידי משרדיהם, בין מכוח החוק ובין מכוח חוקים או הסדרים אחרים המקנים הטבות לאזור או לישוב על בסיס עדיפות לאומית, לרבות מהות ההטבות, עלותן התקציבית או הערכת שווין, לפי העניין. אין באמור כדי לגרוע מחובות הדיווח לפי חוק ההתייעלות הכלכלית.

23. בתום חצי שנה ממועד קבלת החלטה זו, יגבש משרד ראש הממשלה, לאחר תיאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, המלצה לעדכון מפת העדיפות הלאומית, בהתאם לצורך, וככל שנדרש יגיש הצעת החלטה בעניין התאמות ושינויים במפת העדיפות הלאומית או בתחומי ובסוגי ההטבות.

24. החלטות ממשלה קודמות, הנסמכות על החלטת ממשלה מס' 3738 מיום 15 באפריל 2018, אשר לא הגיעו לכלל סיום בהתאם להוראות שנקבעו בהן, ימשיכו לעמוד בתוקפן למשך שלושה חודשים ממועד החלטה זו או עד לקבלת החלטה חדשה בעניין, לפי המוקדם. משרדי הממשלה הרלוונטיים יערכו במהלך חודשים אלו את עבודת המטה הנדרשת על מנת להביא לתיקון ההחלטות.

25. תוקף החלטה זו הוא מיום 10.4.2022 עד ליום 25 בנובמבר 2022. עד לתאריך זה תדון הממשלה באופן ביצועה של ההחלטה וההתקדמות בהשגת מטרותיה לטובת קבלת החלטה ביחס לתקופה שהחל מיום 26.11.2022.

26. תוקפן של הטבות ותמריצים אחרים שניתנו לאזורים או ליישובים בהתבסס על החלטת ממשלה זו בעניין הכרזה על אזורים ויישובים כבעלי עדיפות לאומית, לא ייפגע כתוצאה בלעדית ממועד סיום תוקף ההחלטה, כך שהטבות ותמריצים כאמור שהוחלט על נתינתם על

ידי משרדי הממשלה בתחום סמכותם ימשיכו לעמוד בעינם עד ליום 31.12.2022, אלא אם נקצבו מראש לתקופה קצרה יותר או הסתיימו או בוטלו מכל סיבה אחרת.

עדיפות לאומית

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית רשאית הממשלה להחליט על קביעת אזורים או יישובים מסוימים, אשר יוגדרו כאזורי עדיפות לאומית. חוק ההתייעלות הכלכלית קובע כי לצורך קביעת אזורים ויישובים בעדיפות לאומית, רשאית הממשלה לשקול את השיקולים הבאים:

1. המצב הביטחוני באזור או ביישוב;
 2. חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו;
 3. תכנון הפריסה של האוכלוסייה;
 4. מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה ממרכז הארץ;
 5. הצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות;
 6. נטל קליטת העלייה על האזור או היישוב;
 7. שיקולים נוספים הנוגעים לצורכי האוכלוסייה באזור או ביישוב שבשלחם יש לעודד פיתוח של אותו אזור או יישוב או קידומו, ובלבד שוועדת הכספים של הכנסת אישרה אותם.
- על יסוד שיקולים 1-5 לעיל, ועל בסיס עבודת מטה במסגרתה נבחנו נתונים תומכים בתחומים חברתיים, כלכליים, ביטחוניים ואחרים כמפורט להלן, מוצע לקבוע כבעלי עדיפות לאומית את האזורים שלהלן, והכל כפי הגדרתם בהחלטה זו וכמפורט בנתונים התומכים להלן, ובאופן אשר יאפשר לממשלה ליישם מדיניות לפיתוחם ולקידומם:

א. המפה הכללית

1. נפות הפריפריה הגאוגרפית

נפות הפריפריה הגאוגרפית נקבעו לפי מדד הפריפריאליות הממוצע של היישובים בנפה. בבסיס הגדרת מרכיב זה עומדת התפיסה שלפיה פריפריאליות גיאוגרפית נגזרת ממיקומו הפיסי של היישוב ומגוון האפשרויות שעומדות לרשות תושביו, לאור מיקומו, בתחומי תעסוקה, חינוך, תרבות, שירותים ציבוריים וכיוצא בזה, וכפועל יוצא מכך, משליכה על הכח הכלכלי של תושבי היישוב. הנגישות אינה מתבטאת רק במרחק פיסי, אלא גם ביכולת לגשר על המרחק, הן ברמה התשתיתית-אזורית והן ברמת הפרט ואמצעי. בהינתן קיומם של פערים בין אזורים שונים בארץ, קביעת עדיפות לאומית ליישובים ולאזורים שמקבלים ציון נמוך יותר במדד גיאוגרפי, מאפשרת הקצאת משאבים מוגברת לאזורים אלו על מנת להביא לצמצום הפערים הקיימים בין אזורים ובין אוכלוסיות.

עקרון הרציפות - רציפות גאוגרפית ועל-פני זמן - כדי לקדם שוויוניות בין יישובים שכנים וכן על מנת לאפשר פיתוח אזורי בראיה כלכלית נכונה, יוחל מדד הפריפריאליות ברמה האזורית ולא ברמה היישובית. השגת היעד של צמצום פערים מחייבת ראייה אזורית; פיתוחו של יישוב וצמצום הפערים בשירותים ובאפשרויות העומדות לרשות תושביו, נגזרים לא רק מן היישוב עצמו, אלא גם מטבעת היישובים המקיפה אותו ומהמשאבים האזוריים המשותפים העומדים לרשות היישובים באותו אזור. בפרט, הקמה ופיתוח של מוקדי תעשייה, תעסוקה, תרבות, פנאי, ובריאות משרתים אוכלוסייה נרחבת, ולא רק

את תושבי היישוב בו הם נמצאים; מכאן, שראיה מרחבית מהווה בסיס עיקרי לפיתוח אזורים פריפריאליים. בנוסף, גישה זו של ראייה מרחבית מקטינה את הפוטנציאל לקיומו של מאבק בין יישובים על משאבים, מאבק שעשוי להביא להקצאה תת-כלכלית של המשאבים באזור. נוסף על האמור, חישוב מדד של מספר יישובים קרובים גאוגרפית מקטין את התנודתיות האפשרית במפה ושומר על עקביות אשר נועדה להגשים את מטרת המפה.

לפיכך, מדד הפריפריאליות הגיאוגרפית הוחל ברמת הנפות המנהלתיות, כפי שהוגדרו לפי החלוקה המנהלית הרשמית של מדינת ישראל, המשמשת אף את הלמ"ס. מדובר בחלוקה מנהלתית המשמשת את משרדי הממשלה באופן קבוע ושימוש בה מקדם תכליות של יעילות, תאימות תפעולית בין-משרדית ואפשרות מדידה של ההתפתחות האזורית על-פני זמן וברצף רחב של תחומים.

כמו כן, על מנת למנוע עיוות תוצאתי של תבחין הפריפריאליות הגיאוגרפית במפה הכללית, נערכה בדיקה שמטרתה לוודא שכל היישובים שדירוגם הפריפריאלי נמוך מהרף העליון של הנפות הפריפריאליות ביותר, ושיוצרים רציפות גיאוגרפית לאחת מהנפות הפריפריאליות ביותר (להלן – היישובים הפריפריאליים ביותר) כלולים בתבחין זה. בדיקה כזו מעלה כי ישנם 44 יישובים כאלה. בפועל, 42 מיישובים אלה ממילא כלולים במפה הכללית מכוח תבחינים אחרים, ושני היישובים האחרים – סנסנה וקיבוץ רוחמה – אינם כלולים במפה הכללית. שני יישובים אלה מדורגים בציון 3 באשכול הפריפריאליות של הלמ"ס לשנת 2015. הרף העליון של הנפות הפריפריאליות הוא 3.8, ובשל כך ממוקמים בתוך הטווח של הנפות הפריפריאליות ביותר. כמו כן, יישובים אלה ממוקמים גיאוגרפית באופן שיוצר רציפות גיאוגרפית לנפת באר שבע, על אף שאינם שייכים מנהלתית לנפה זו. לכן, נוספו 44 יישובים למפה הכללית מכוח תבחין הפריפריאליות הגיאוגרפית, אולם ההשלכה המעשית על המפה הכללית היא בחוספת שני היישובים סנסנה ורוחמה בלבד למפה הכללית.

מגבלת האוכלוסייה הנכללת - עיקרון מנחה בקביעת אזורי הפריפריה שיוגדרו כאזורים בעלי עדיפות לאומית הוא קביעת היקף האוכלוסייה הנכללת בתחום הגדרה זו, באופן שיאפשר שימוש אפקטיבי בכלי העדיפות הלאומית. אפקטיביות תקציבית ותוצאתית של מפת אזורי העדיפות הלאומית תתאפשר ככל שהיקף האוכלוסייה הנכלל בה מצומצם יותר. מנגד, חשוב שהמפה תקיף שיעור משמעותי מכלל האזורים שהינם בעלי ניקוד נמוך, כדי שהשימוש בה יוכל לתת מענה לשיעור ניכר מבין הנפות בעלות הציון הנמוך. לפיכך, נדרש איזון רציונאלי בין אפקטיביות המפה לבין צרכי הנפות שיש להכליל במסגרת המפה. איזון זה הוביל לקביעת רף עליון של כ- 25% מאוכלוסיית המדינה שתיכלל באזורי פריפריה לצורך קביעת אזורי העדיפות הלאומית.

אופן התיישוב - על מנת ליצור מדד המבוסס על העקרונות האמורים לעיל, חושב הממוצע הפשוט של המדד הפריפריאלי עבור כל אחת מהנפות.

לעניין זה, "מדד הפריפריאליות" - פרסומי הלמ"ס בעניין מדד הפריפריאליות של הרשויות המקומיות בישראל; "נפות" - כהגדרת משרד הפנים; "הנפות הפריפריאליות ביותר" - הנפות שציון במדד האמור הוא הנמוך ביותר, באופן שייכללו במפת העדיפות הלאומית כל הנפות החל מהנפה בעלת הציון הנמוך ביותר ועד לנפה אשר שיעור

התושבים המצטבר המתגורר בה ובנפות בעלות הציון הנמוך ממנה אינו עולה על 25% מכלל אוכלוסיית ישראל.

הממוצע הפריפריאלי הוא ממוצע הפריפריאליות של היישובים הנכללים בכל אחת מהנפות, והוא מחושב כממוצע פשוט, כיוון ששיקולי גודל האוכלוסייה כבר נכללים בתוך מדד זה. המדד מבטא את העדפת הממשלה לעידוד וחיזוק נפות השוליים הגאוגרפיים והחברתיים-כלכליים:

נפה	ממוצע פשוט של אשכולות הפריפריאליות (2015)	אוכלוסיית הנפה (2020) [אלפים]	אחוז תושבים מצטבר	נכללת במפה
גולן	2.03	52.4	0.57	כן
צפת	2.43	126	1.93	כן
באר שבע	2.74	720.7	9.73	כן
כנרת	3.04	114.8	10.97	כן
עכו	3.41	658.9	18.1	כן
יזרעאל	3.8	535.9	23.9	כן
יהודה ושומרון	4.18	457.2	28.85	לא
אשקלון	4.66	570.8	35.023	לא
חדרה	4.84	477.9	40.20	לא
חיפה	4.88	595.7	46.67	לא
ירושלים	5.19	1185.8	59.5	לא
רחובות	6.43	623.8	66.25	לא
השרון	5.9	493.5	71.6	לא
רמלה	6.79	374	75.6	לא
פתח תקווה	7.41	775.7	84.04	לא
תל אביב	8.85	1477.1	100%	לא

יצוין כי נתוני הפריפריאליות המוצגים בטבלה פורסמו באפריל 2019 ומתייחסים לשנת 2015 ומהווים את נתוני הלמ"ס העדכניים ביותר נכון למועד זה.

מדד הפריפריאליות - המדד חושב ע"י הלמ"ס כשקלול של שני מרכיבים: **נגישות פוטנציאלית** - מבטאת את קרבת היישוב לכל אחד מכלל היישובים, משוקלל בגודל האוכלוסייה שלהם, כאשר גודל האוכלוסייה מעיד על עוצמת האפשרויות, הפעילויות והנכסים ביישוב. מרכיב זה מהווה שני שלישים ממשקל המדד; **קרבה לגבול מחוז תל אביב** - מבטאת את המבנה המונוצנטרי של מדינת ישראל, כאשר מחוז תל אביב מהווה את המרכז הכלכלי והעסקי של המדינה. מרכיב זה מהווה שליש ממשקל המדד. מדד הפריפריאליות הינו מדד המחולק לאשכולות 1-10, כאשר אשכול 1 כולל את היישובים הפריפריאליים ביותר, ואשכול 10 את היישובים המרכזיים ביותר.

שיקולי החוק, כפי שבאים לידי ביטוי במודל זה:
המדד מבוסס על דירוג הפריפריאליות המחושב על ידי הלמ"ס, ומורכב משיקולים וקריטריונים פנימיים נוספים, כאמור לעיל. שיקולים אלו תואמים את השיקולים הקבועים בחוק, ולמעשה מהווים שילוב של סעיף 151(ב)(3) - תכנון הפריסה של האוכלוסייה; סעיף 151(ב)(4) - מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו

מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, וסעיף 151(ב)5 - צמצום פערים בין האזור או הישוב לבין אזורים או ישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או הישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות. בהקשר זה יצוין כי עפ"י הנתונים הסטטיסטיים קיים מתאם בין פריפריאליות גיאוגרפית לבין פערים כלכליים-חברתיים כפי שהם נמדדים במדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס. ואכן, המדד מביא בחשבון, ככלל, את הצורך בצמצום פערים בין האזור או הישוב לבין אזורים או ישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או הישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות [סעיף 151(ב)5 לחוק], זאת הואיל ומדד הפריפריאליות, מעצם הגדרתו ומרכיביו, מבטא את הפערים הקיימים בין אזורים וישובים שונים בארץ בקרבתם למחוז ת"א ולריכוזי אוכלוסייה.

2. יישובים סמוכי גבול

יישובים סמוכי גבול הם יישובים שבתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח איום על פי שיקולי מערכת הביטחון - טווח של עד 9 ק"מ מגבול לבנון, ועד 7 ק"מ מגבולות אחרים או מגדר המערכת סביב רצועת עזה.

הממשלה רואה יעד אסטרטגי-ביטחוני משמעותי בחיזוק גבולותיה של מדינת ישראל על-ידי חיזוק חוסנם של היישובים המצויים בקרבת הגבול. שיקול זה עולה בקנה אחד עם החוק המתיר לממשלה לשקול את המצב הביטחוני באזור או ביישוב [סעיף 151(ב)1 לחוק]. הגדרת המרחק מגבולות המדינה, ובכלל זה גדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, נקבעת עפ"י שיקולי מערכת הביטחון, ובהתייחס להחלטות ממשלה קודמות ולחקיקה קיימת. מערכת הביטחון ממליצה, בהתאם לרמת הסיכון בגבול, בהתאם לטווח מגע מידי בגבולות ובהתאם למיפוי האחיזה ההתיישבותית בגבולות על קביעת רצועה של 9 ק"מ מגבול לבנון, ועל קביעת רצועה של 7 ק"מ מגבולות אחרים או מגדר המערכת סביב רצועת עזה. רשימת היישובים נקבעה על בסיס רשימות שנעשו על ידי המרכז למיפוי ישראל (מפ"י) בשנת 2016, על סמך מפות אורטופוטו משנת 2014 והשלמות מתצלומים עדכניים יותר. המדידה נעשתה על בסיס המרחק הקצר ביותר האפשרי, בקו אווירי, בין בית המגורים הקיצוני ביישוב, לבין קו הגבול, ובתנאי שאותו בית מגורים נבנה ככזה מכוח היתר כדין.

3. יישובים מאוימים

יישובים מאוימים הם יישובים בתחום יהודה ושומרון, המסווגים על ידי מערכת הביטחון ברמות איום 3 - 5 (רמות האיום הגבוהות ביותר).

ממשלת ישראל רואה חשיבות אסטרטגית בשמירת חוסנה הלאומי ביטחוני, ולפיכך רואה לנכון במסגרת מדיניותה ויעדיה, לסייע ולחזק יישובים המאוימים ביטחונית. שיקול זה עולה בקנה אחד עם החוק המתיר לממשלה לשקול את המצב הביטחוני באזור או ביישוב [סעיף 151(ב)1 לחוק]. נוכח האמור, החליטה ממשלת ישראל לכלול במפת אזורי העדיפות הלאומית יישובים המצויים ברמת איום גבוהה, בהתאם לשיקולי מערכת הביטחון. במסגרת האמור, דירגה מערכת הביטחון את יישובי יו"ש בהתאם לרמת איום בדירוג שבין 1 ל-5 כאשר ניקוד של 5 מציין יישובים ברמת איום גבוהה ביותר, בהתאם לקריטריונים ביטחוניים. נוכח השונות בין דרגות האיום, וכן לנוכח המגבלה התקציבית העומדת לרשות ממשלת ישראל, החליטה הממשלה לכלול במפת אזורי העדיפות הלאומית את היישובים המאוימים ביותר, דהיינו אלו המצויים בדרגת

איום 3-5. יצוין כי סעיף זה יוחל ברמה היישובית ולא ברמה האזורית, מאחר ואין מדובר בשטחים רציפים, אלא נקודתיים. בנוסף, בסעיף זה לא קיימת חשיבות לרמה האזורית על מנת לממש את מטרותיו.

יובהר, כי רמות האיום סווגו בפקוד מרכז עפ"י קריטריונים שונים, בהם היסטוריה גזרתית, רמת איום של צירי התנועה, מיקום היישוב מזרחה או מערבה מהמכשול הביטחוני וכדומה.

יובהר כי חוק ההתייעלות הכלכלית לא חל ביו"ש, אך מכוח עקרונות המשפט המנהלי, ובכפוף לשיקולים מדיניים רלוונטיים, מחילה הממשלה החלטה זו גם ביחס ליישובי יו"ש כמפורט בה, בשם לב להוראות החוק בנושא אזורי עדיפות לאומית.

4. יישובים חדשים

יישובים חדשים הם יישובים אשר יוקמו במהלך תקופת תוקפה של החלטה זו וכן יישובים אשר במועד קבלת החלטה זו: (א) טרם חלפה תקופה של 5 שנים ממועד אכלוסם או; (ב) טרם חלפה תקופה של 10 שנים ממועד הקמתם - כמאוחר בין השניים; ובלבד שבמועד החלטה זו נותרה לפחות שנה אחת בטרם יעברו המועדים כאמור (5) או 10 שנים בהתאמה). "מועד אכלוסם" - מועד מתן תעודת גמר כמשמעה בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תש"ל-1970 ליחידת הדיור העשירית הקבועה ביישוב (קרי אכלוסן של 10 יח"ד קבועות ראשונות ביישוב); "מועד הקמה" - מועד תחילת עבודות הפיתוח.

יישובים חדשים אינם מוקמים במהלך אחד. מדובר בתהליך הדרגתי בו מבוצעות עבודות פיתוח ביישוב, במקביל לאכלוסו, כאשר השנים הראשונות שלאחר הקמת יישוב חדש מאופיינות ברמת שירותים חלקית לתושבים, ובהמשך קיים צורך בהשקעות לשם משיכת אוכלוסייה ליישוב ולשם השלמת הקמתן של תשתיות ציבור. שיקולים אלו עולים בקנה אחד עם הוראות החוק בסעיף 151(ב)(2) המתיר לממשלה לשקול שיקולים הנוגעים לרמת השירותים ביישוב או באזור, וכן סעיף 151(ב)(3) לחוק, המאפשר לממשלה לשקול שיקולים הנוגעים לפריסה הגאוגרפית של האוכלוסייה. רשימת היישובים בהחלטה זו נסמכת על נתונים וחוות דעת של משרד הבינוי והשיכון מעודכנים ליום 2 בפברואר 2022. יצוין כי רשימת היישובים החדשים, בנספח ד' המצ"ב, משקפת את המצב הקיים נכון למועד קבלת ההחלטה, אולם ככל שבמהלך תוקף ההחלטה תהיה סתירה בין הקריטריונים לבין הרשימה בנספח ד', יגברו הקריטריונים כאמור, קרי יישובים חדשים שיוקמו במהלך תקופת תוקף המפה הכללית יתווספו לרשימה ויישובים שתחלוף לגביהם תקופה של 5 שנים ממועד אכלוסם או 10 שנים ממועד הקמת כאמור לעיל ייגרעו מהרשימה.

5. יישובים צמודי גדר

יישובים צמודי גדר הם יישובים שבתיים, כולם או חלקם, נמצאים בטווח של עד 2 ק"מ מגבול מדינות שאין להן הסכם שלום עם מדינת ישראל או מגדר המערכת סביב רצועת עזה. כאמור, החוק מתיר לממשלה לשקול שיקולים הנוגעים לפריסה של האוכלוסייה [סעיף 151(ב)(3) לחוק] וכן שיקולים הנוגעים למיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב [סעיף 151(ב)(4) לחוק]. מאז ומעולם ייחסה מדינת ישראל חשיבות אסטרטגית להתיישבות לאורך גבולות הארץ ולפיתוח היישובים הפרוסים לאורך גבולות המדינה,

ובפרט כאשר אין הסכם שלום עם המדינה הגובלת. המציאות הגיאופוליטית בגבולות המדינה שלגביהם אין הסכם שלום מצדיקה ריכוז מאמץ בפריסת ההתיישבות לאורך גבולות אלו. ההגדרה נקבעה לאור החשיבות האסטרטגית של ההתיישבות לאורך גבולות כאמור, והטווח שנקבע בה מבטא סמיכות ממשית לגבול ואת שיקולי פריסת ההתיישבות לאורך גבולות שאין לגביהם הסכם שלום.

יצוין כי הטווח (2 ק"מ) נקבע בהלימה לטווח שנקבע לעניין מתן הטבות מס ליחידים המתגוררים ביישוב צמוד לגבול עימות בצפון, כפי הגדרת מונח זה בפרק א' לחוק הטבות במס וייעוץ במס (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2015, כמבטא סמיכות ממשית לגבול. רשימת היישובים נקבעה על בסיס רשימות שנעשו על ידי המרכז למיפוי ישראל (מפ"י) בשנת 2016, על סמך מפות אורטופוטו משנת 2014 והשלמות מתצלומים עדכניים יותר. המדידה נעשתה על בסיס המרחק הקצר ביותר האפשרי, בקו אווירי, בין בית המגורים הקיצוני ביישוב, לבין קו הגבול, ובתנאי שאותו בית מגורים נבנה ככזה מכוח היתר כדן. שיטת מדידה זו זהה למדידה ביחס ליישובים סמוכי גבול.

6. קריטריונים ייחודיים לתחומי העיסוק של משרד הכלכלה והתעשייה

בבסיס קביעת מפת העדיפות הלאומית, ובפרט הגדרת "נפות הפריפריה הגיאוגרפית", עומדת התפיסה לפיה הפריפריאליות הגיאוגרפית של יישובים משפיעה על הכוח הכלכלי של תושביהם. מקומו הפיזי של היישוב ונגישותו הפוטנציאלית למרכזי פעילות הכלכלית משפיעים על מגוון האפשרויות שעומדות לרשות תושביו בתחומי תעסוקה, חינוך, תרבות, שירותים ציבוריים וכיו"ב.

תבחין ייחודי זה עולה בקנה אחד עם יעד ההחלטה להגדיל את הצמיחה הכלכלית, לצמצם פערי הזדמנויות בין אזורי העדיפות הלאומית לבין מרכזי הפעילות הכלכלי שעיקרו במרכז הארץ ולעודד פריסת האוכלוסייה באזורי הפריפריה הגיאוגרפית, ועם השיקולים הקבועים בסעיף 151(ב)(3)-(5) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009: תכנון הפריסה של האוכלוסייה, מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, וצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות.

מעבר לכך, גם בתוך תחומי האזור המוגדר כ"פריפריה גיאוגרפית" קיימים פערים כלכליים. מבחינה שערך משרד הכלכלה והתעשייה עולה כי ככל שהרשויות המקומיות פריפריאליות יותר, כך הן זוכות להיקפי השקעות נמוכים יותר. לדוגמה, ההשקעות המאושרות בשנים 2015-2020 לעסק ברשויות מקומיות המסווגות באשכולות פריפריאליים 1-2 נמוכות מההשקעות המאושרות ברשויות המסווגות באשכולות 3-4, הנמוכות אף הן מההשקעות המאושרות ברשויות המסווגות באשכול 5 (12.4 מיליון ₪, 18.75 מיליון ₪, 23.2 מיליון ₪, בהתאמה). לעניין זה, "השקעות מאושרות": השקעות שהוכרו על ידי משרד הכלכלה והתעשייה לצורך מתן מענק מתוקף החוק לעידוד השקעות הון. בנוסף, ממצאי הבדיקה העלו כי ביחס ליתר חלקי הארץ, הרשויות המקומיות הפריפריאליות יותר מתמודדות עם שיעורי אבטלה והגירה שלילית גבוהים יותר.

על כן, לעניין תחומי עיסוק, מבקש משרד הכלכלה והתעשייה לבצע הבחנה מדורגת, לפיה יישובים ואזורי תעשייה במפה הכלכלית יוכרו כבעלי עדיפות גבוהה יותר ככל שהם מסווגים באשכול פריפריאלי נמוך יותר. כמו כן, תינתן אפשרות לתת העדפה לרשויות

מקומיות המסווגות באשכולות פריפריאליים 1-4 ולאזורי התעשייה שלהן על פני יתר היישובים והאזורים במפה הכללית.

נוסף על כך, החלטת עדיפות לאומית נוגעת בבסיסה לסיווג יישובים ורשויות מקומיות בלבד. בהחלטת עדיפות לאומית זו מבקש משרד הכלכלה והתעשייה לקבוע קריטריונים ברורים גם למעמדם של אזורי תעשייה, סוגיה שעד כה לא ניתן לה מענה שלם בהחלטות הממשלה הקודמות.

במרבית המקרים אזורי תעשייה שייכים לרשות מקומית יחידה או ליישוב מסוים. במקרים אלו ההתייחסות לאזור התעשייה לעניין עדיפות לאומית זהה להתייחסות ליישוב או לרשות להם הוא שייך. אולם קיימים מקרים נוספים בהם אזורי תעשייה שייכים למספר רשויות, או למועצה אזורית, אשר רק חלק מהיישובים בתחומה מוגדרים כאזור עדיפות לאומית. בשל כך, נוצרים שני מצבים המחייבים התייחסות מיוחדת: הראשון, אזור תעשייה השייך למספר רשויות במשותף, אשר רק חלקן מוגדרות כאזור עדיפות לאומית. השני, אזור תעשייה השייך למועצה אזורית, אשר רק חלק מיישוביה מוגדרים כאזור עדיפות לאומית.

על כן מבקש משרד הכלכלה והתעשייה לקבוע כי במקרה הראשון, אזור תעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות אשר לפחות אחת מהן מסווגת כאזור עדיפות לאומית, יסווג כאזור עדיפות לאומית, ובלבד שלפחות 50% מכלל ההכנסות מאזור התעשייה ניתנות לרשות או רשויות שבאזור עדיפות לאומית.

בצד היתרונות לגודל הקיימים בהקמת אזור תעשייה משותף למספר רשויות, קיימים עוד שלושה יתרונות מרכזיים. האחד, הוא התמריץ לרשויות להתאחד ולהתאגד בחלוקת השטחים וההכנסות ביניהן מתוך קידום תפיסת האזוריות שמקדמת הממשלה. השני הוא אפשרות של רשות אשר נמצאת במפת העדיפות הלאומית ליהנות מהכנסות נוספות, והשלישי – קיומו של אזור תעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות מביא לגידול בהיצע התעסוקה באזור ולהגדלת מגוון המשרות, בייחוד באזורים פריפריאליים אשר תושביהם מתמודדים עם אתגר של נגישות נמוכה לאזורי תעסוקה הטבות לאזורי תעשייה מטעם משרד הכלכלה והתעשייה באזורי הפריפריה נועדו על מנת למשוך מפעלים ועסקים לפעול באזורים אלה. עידוד חברות ועסקים להקים את מפעליהן באזורי עדיפות לאומית תורם להכנסות הרשות ולפיתוחה.

על כן, אם קיים אזור תעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות, אשר אחת או יותר נמצאת במפת העדיפות הלאומית, ומקבלת 50% לפחות מהכנסות אזור התעשייה, יוכר אזור התעשייה המשותף כאזור עדיפות לאומית לעניין מתן הטבות ממשרד הכלכלה והתעשייה. קריטריון זה נועד גם למנוע פגיעה אפשרית ברשות מקומית בעלת עדיפות לאומית שאזור התעשייה אינו בבעלות מלאה שלה, וכן להוות תמריץ חיובי לרשויות מקומיות לפעול יחד לשותפות באזור תעשייה, ובכלל זה לצירופן של רשויות מקומיות שבאזורי עדיפות לאומית לאזורי תעשייה כאמור.

במקרה השני, אזור תעשייה השייך למועצה אזורית אשר לפחות שני שלישים מיישוביה (או ששני שלישים מתושביה מתגוררים ביישובי עדיפות לאומית) מסווגים כאזורי עדיפות לאומית, יסווג כאזור עדיפות לאומית. לעניין זה יובהר כי בשונה מרשות מקומית שהיא עירייה או מועצה מקומית, במועצות אזוריות יתכן מצב שבו חלק מיישובי המועצה הם באזור עדיפות לאומית וחלקם לא, ובנסיבות כאלו מוצע להתייחס לאזור התעשייה כבעל עדיפות לאומית אם לפחות שני שלישים מיישובי המועצה הם

באזור עדיפות לאומית או ששני שלישים מתושבי המועצה מתגוררים ביישובי העדיפות הלאומית.

כמו כן, בשל העובדה שהלמ"ס אינה מסווגת אזורי תעשייה באשכולות פריפריאליים, נוצר מצב בו אין סיווג ברור לאזור תעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות המדורגות באשכולות פריפריאליים שונים. על כן מבקש משרד הכלכלה והתעשייה לקבוע כי אזור התעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות יסווג באשכול פריפריאלי הזהה לזה של הרשות המקומית המסווגת כאזור עדיפות לאומית. במידה שיותר מרשות אחת בשותפות מסווגת כאזור עדיפות לאומית, יסווג אזור התעשייה על פי הרשות המסווגת באשכול הפריפריאלי הנמוך יותר מביניהן.

7. קריטריונים ייחודיים לתחומי העיסוק של משרד החקלאות

כאמור, החוק מתיר לממשלה לשקול שיקולים הנוגעים לפריסה הגיאוגרפית של האוכלוסייה (סעיף 151(ב) לחוק) וכן שיקולים הנוגעים למיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב (סעיף 151(ב)(4) לחוק).

האזורים הפריפריאליים במרחב הכפרי מתאפיינים בנגישות מוגבלת למרכזי תעסוקה ובאוכלוסייה דלילה יחסית. בתוך כך, מספר התושבים הממוצע ביישובים הכפריים במפת העדיפות הלאומית עומד על 567 תושבים ביישוב באשכולות פריפריאליים 1-3, ובאשכול פריפריאלי 4 הוא עומד על 835 תושבים ביישוב. לעומת זאת, מספר התושבים הממוצע ביישובי העדיפות הלאומית המדורגים ברמת פריפריאליות 5 ומעלה, עומד על 997. גודלם הקטן של היישובים באשכולות הפריפריאליים ביותר מביא לידי ביטוי את התמודדותם עם קשיים בצמיחה הדמוגרפית ובצמיחה הכלכלית על רקע מיקומם הגיאוגרפי.

על רקע חשיבות פריסת ההתיישבות הכפרית בפריפריה וצמיחתה, ונוכח חשיבותה של החקלאות כענף כלכלי ומקור תעסוקה ופרנסה חיוני במיוחד עבור האזורים הפריפריאליים של מדינת ישראל, לעניין תחומי העיסוק של משרד החקלאות ופיתוח הכפר, יוסמך משרד החקלאות לערוך הבחנה מדורגת, לפיה יישובים במפה הכללית, יוכרו כבעלי עדיפות בהתאם לרמת הפריפריאליות שלהם, בחלוקה לשלוש קבוצות וכמפורט להלן: יישובים המסווגים במדרג פריפריאליות 1-3 בהתאם לטבלאות מדד הפריפריאליות של הלמ"ס יוכרו כבעלי עדיפות על פני יישובים במדרג פריפריאליות 4, שיוכרו כבעלי עדיפות לאומית על פני יישובים במדרג פריפריאליות גבוה מ-4.

8. קריטריונים ייחודיים לתחומי העיסוק של משרד הבריאות

היישובים בנפות הפריפריאליות מהווים את הנתח המשמעותי ביותר במפת העדיפות הלאומית (כ-92%) מתוך יתר הקריטריונים. בחינת הנתונים אודות השירותים הציבוריים הניתנים בתחום הבריאות מצביעה על הבדלים בין אזורים פריפריאליים לאזורים מרכזיים. בתוך כך, שיעור מיטות האשפוז במוסדות לאשפוז במחוז תל אביב ובמחוז חיפה גבוהים מהשיעורים במחוז הצפון והדרום (2.8 ו-2.6 ל-1,000 תושבים במחוזות תל אביב וחיפה בהתאמה לעומת 1.6 ל-1,000 תושבים במחוזות הצפון והדרום), בהם גם שיעור מיטות האשפוז הוא הנמוך ביותר מבין שאר המחוזות. שיעור המיטות בכלל המחלקות לאשפוז מראה תמונה דומה בה השיעורים הגבוהים ביותר של מיטות היו במחוז ת"א וחיפה (2.4 ל-1,000 תושבים) לעומת מחוז הצפון והדרום (1.4 ל-1,000 תושבים בהתאמה). כאשר בוחנים את שיעור מיטות האשפוז לפי מוסד

ומיקומו הגיאוגרפי עולה תמונה משלימה לפיה שיעור מיטות האשפוז במוסדות שביישובים מרכזיים גבוה פי שבעה משיעורם במוסדות שביישובים הפריפריאליים (2.9 לעומת 0.4 ל-1,000 תושבים). כמו כן, שיעור המיטות במוסדות לאשפוז כללי נמוך יותר ככל שהיישובים שבהם המוסדות נמצאים פריפריאליים יותר. מגמה זו נצפית גם בשיעור המיטות בכל אחת מהמחלקות לאשפוז כללי.

בבחינת הנתונים על נותני השירות הרפואי עולה כי שיעור הרופאים, האחיות וכח האדם במקצועות הבריאות נמוך משמעותית במחוזות הצפון והדרום מאשר במרכז (5.6 רופאים ל-1000 נפש במחוז תל אביב לעומת 2.2 ו-3 רופאים ל-1,000 נפש במחוזות הצפון והדרום בהתאמה וכן 5.8 אחיות ל-1000 נפש בתל אביב לעומת 3.7 ו-4.7 במחוזות הצפון והדרום בהתאמה). תמונה זוהי עולה גם בשיעור המומחים במקצועות הרפואה והילדים הנמוך במחוזות הצפון והדרום לעומת מחוזות המרכז. בנוסף לכך, נמצא כי שיעור תמותת התינוקות במחוזות הצפון והדרום גבוה משיעור תמותת התינוקות במרכז.

נוסף על כך, דו"ח פני החברה של הלמ"ס לשנת 2019 מעלה כי קיימת מגמה אחידה בין גורמי הסיכון לבריאות לבין רמת הפריפריאליות של יישוב. ביישובי הפריפריה נמצא האחוז הגבוה ביותר של מעשנים (26.3%) לעומת יישובי המרכז (20.5%) ושל בעלי עודף משקל או השמנת יתר ביישובי הפריפריה (52.8%) לעומת יישובי המרכז (46.3%). ביישובי הפריפריה האחוז הנמוך ביותר של אנשים המבצעים פעילות גופנית (27%) לעומת האחוז הגבוה ביותר ביישובי המרכז (31.8%).

לכן, כיוון שהיקף השירותים בתחום הבריאות והרפואה וזמינותם מצומצמים באזורים הפריפריאליים ולהם השפעה הן על קידום הבריאות והרפואה המונעת והן על מידת הטיפול באוכלוסייה, מוצע לתת העדפה לרשויות מקומיות המסוגלות באשכולות פריפריאליים 1-4 על פני יתר האזורים והיישובים במפה הכללית. העדפה זו תיצור מענים הממוקדים בחיבטי התחלואה והבריאות בשני סוגים של קנה מידה: קנה מידה מקומי וקנה מידה אזורי. בקנה המידה המקומי הכוונה לחיזוק השירותים הניתנים ברמה היישובית בהתאם לצרכי האוכלוסייה: פריסת שירותי רפואה ראשונית ויועצת, רפואה מונעת, שירותי חירום, קידום בריאות ועוד. לצד זאת, ישנם שירותים שהיישוב הבודד מתאפיין בחסרון לקוטן שלא מאפשר לייצר שירות מיטבי, ועל השירות להינתן ברמה האזורית תוך עידוד שיתופי הפעולה עם הרשויות המקומיות, האשכולות האזוריים וארגוני הבריאות. שירותים כגון: שירותי תזונה מרחביים, אשפוז ממושך, שיקום, כירורגיה, MRI ועוד.

נתונים תומכים – כללי

אוכלוסייה לפי מחוז ונפה

אוכלוסיית ישראל נכון לסוף שנת 2020 מונה כ- 9.3 מיליון אזרחים בהתאם לנתוני הלמ"ס. הטבלה המצורפת מציגה את חלוקת האוכלוסייה למחוזות ולנפות מנהלתיות עפ"י החלוקה של משרד הפנים, ומבוססת על לוח האוכלוסייה 2.16 של הלמ"ס בשנתון הסטטיסטי לשנת 2021.

מחוז ונפה	אוכלוסייה ב - 31.12.2020 (באלפים)	שיעור מסך האוכלוסייה ב- 2020
סה"כ אוכלוסייה	9,289.9	100%
מחוז ירושלים	1,183.3	12.73%
מחוז הצפון	1,490.1	16.04%
נפת צפת	123.5	1.33%
נפת כנרת	116.2	1.25%
נפת יזרעאל	537.1	5.78%
נפת עכו	660.8	7.11%
נפת גולן	52.5	0.57%
מחוז חיפה	1,071.9	11.54%
נפת חיפה	594.1	6.4%
נפת חדרה	477.8	5.14%
מחוז המרכז	2,268.2	24.42%
נפת השרון	491.7	5.29%
נפת פתח תקווה	784.5	8.44%
נפת רמלה	364.7	3.93%
נפת רחובות	627.2	6.75%
מחוז תל אביב	1,466.5	15.79%
מחוז הדרום	1,358	14.62%
נפת אשקלון	570.8	6.14%
נפת באר שבע	787.1	8.47%
אזור יהודה והשומרון	451.7	4.86%

מפת אזורי העדיפות הלאומית הכללית, הנגזרת מחיבור כל האזורים והיישובים בעדיפות לאומית כמוגדר בסעיף 1 להחלטה, כוללת 2.01 מיליון אזרחים בנתוני שנת 2020, המהווים כ- 21% מכלל אוכלוסיית המדינה בסוף אותה שנה.

הטבלה להלן מציגה את היקפי האוכלוסייה ביחס לכל אחד מתבחיני הכניסה, ללא כפילות. כלומר, במקרה שבו יישוב עומד בשני קריטריונים, הוא צוין בטבלה רק פעם אחת, בהתאם לסדר הקדימות הבא: נפות פריפריאליות, ישובים מאוימים, ישובים סמוכי גבול, ישובים חדשים.

קריטריון	אוכלוסייה [אלפים] (2020)	שיעור מהאוכלוסייה הנכללת במפה	הערות
נפות פריפריאליות	2,208.8	91.5	
ישובים מאוימים	161.7	6.7	
ישובים סמוכי גבול	39.2	1.62	
יישובים חדשים	3.47	0.144	
יישובים צמודי גדר	-		כל צמודי הגדר הם בהגדרה גם סמוכי גבול
סה"כ	2,413.1	100	

כפי שניתן לראות, רוב מכריע (כ-92%) מהתושבים נכלל במפה בשל מגוריו בנפות הפריפריאליות ביותר, על בסיס המדד הפריפריאלי של הישובים בישראל. יתר התושבים במפה מתגוררים ביישובים המאוימים, ביישובים סמוכי הגבול וביישובים החדשים. כמו כן, כ-60% מהתושבים במפה הכללית מתגוררים ביישובים הנמנים על האשכולות החברתיים-כלכליים הנמוכים ביותר (אשכולות 4-1) ו-33% מהתושבים מתגוררים ביישובים הנמנים על האשכולות החברתיים-כלכליים הבינוניים (אשכולות 5-7). נוסף על כך, מתוך כלל התושבים בישראל המתגוררים ביישובים המדורגים באשכולות החברתיים הכלכליים הנמוכים (אשכולות 4-1), כ-37.5% נכללים במפה.

יש לציין כי במפה שיעור ניכר של אוכלוסייה שאינה יהודית, וניתן ביטוי לשונות הסוציו-אקונומית והפריפריאלית של אוכלוסייה זו. מתוך 2.4 מיליון תושבים הנכללים במפת העדיפות, כ-45% אחוזים (1.09 מיליון איש) מוגדרים כמיעוטים, ושיעור זה עומד על פי שלושה מחלקם היחסי באוכלוסייה. יתרה מזאת, 57% מבני המיעוטים במדינה כולה נכללים במפה, מעבר לכך, 75.4% מתושבי יישובי המיעוטים במדינה כולה נכללים במפה, זאת לעומת כ-19% מהאוכלוסייה היהודית הכוללת. להשוואה, היקפה הכולל של האוכלוסייה הנכללת במפה עומד על 30% מתושבי המדינה.

פיזור אוכלוסין

65% מאוכלוסיית המדינה מתגוררת במחוזות ת"א, המרכז, חיפה וירושלים, בעוד שיתר האוכלוסייה מתגוררת במחוזות הצפון, הדרום ואזורי יהודה ושומרון. צפיפות האוכלוסין לקמ"ר הינה מדד לפיזור אוכלוסין - יחס בין גודל האוכלוסייה לשטח בו היא מתגוררת. מנתוני הלוח 2.23, "צפיפות האוכלוסייה לקמ"ר יבשתי, לפי מחוז ונפה" בשנתון הסטטיסטי לישראל 2021 המפורסם ע"י הלמ"ס, ניתן לראות כי מלבד נפת עכו (המדורגת לאחר נפת אשקלון), צפיפות האוכלוסין ב-6 הנפות הפריפריאליות, קרי, גולן, צפת, כנרת, יזרעאל ובאר שבע, היא הנמוכה ביותר בארץ. במחוז הצפון והדרום בולטת שונות בין הנפות מבחינת נתוני הצפיפות.

צפיפות האוכלוסייה לקמ"ר – 2020 ↓	נפות
45.6	נפת גולן
60.9	נפת באר שבע
187.2	נפת צפת
247.7	נפת כנרת
434.9	נפת יזרעאל
453	נפת אשקלון
691.2	נפת עכו
830.9	נפת חדרה
1,075.8	נפת רמלה
1,431.1	נפת השרון
1,935.9	נפת רחובות
2,041.5	נפת חיפה
2,772.1	נפת פתח תקווה
408.4	סך כולל

מחוז	צפיפות האוכלוסין (מ"ר) - 2020
מחוז הדרום	95.7
מחוז הצפון	333.1
מחוז חיפה	1,237.7
מחוז המרכז	1,752.8
מחוז ירושלים	1,812.2
מחוז תל אביב	8,526.3

חינוך והשכלה

מחקרים של ה-OECD מוצאים את ההשכלה כאחד מהגורמים לעלייה ברווחת החיים כולה, כיוון שקיים מתאם חיובי בין רמת החינוך וההשכלה של תלמידים לבין אפשרויות התעסוקה וההשתכרות שלהם בעתיד. בנוסף, קיימת השפעה של הרקע הסוציאקונומי והסביבה על היכולות הקוגניטיביות של תלמידים ועל האפשרות שלהם לפתח מיומנויות גבוהות ולרכוש השכלה¹.

במודלים הבוחנים קבלת החלטות בבחירת מקום מגורים, נמצא שאיכות החינוך היא אחד הגורמים המשפיעים באופן ניכר ומשמעותי על סוגיה זו, בין אם מקבלי ההחלטה הם הורים לילדים ובין אם הם הורים לעתיד. עוד באותם מודלים עולה כי ציוני התלמידים בבתי הספר, איכות המורים ויחס המורים לתלמידיהם, משפיעים אף הם בבחירת מקום המגורים ובמוכנות של האוכלוסייה להעתיק את מקום מגוריהם. יחד עם זאת, לא קיימת ספרות מחקרית מספקת הבוחנת את מידת הגמישות של אוכלוסייה בהגירה פנימית בגלל איכות החינוך².

פערים בתחום החינוך וההשכלה בין אזורי הארץ ניתן לראות דרך מספר אינדיקטורים בהם הצלחה בבחינות המיצ"ב (מדד יעילות וצמיחה בית ספרית), הצלחה בבחינות הבגרות וקבלה לאוניברסיטה. מלוח 4.16, "הישגים של תלמידי כיתות ח' בבחינות מיצ"ב (מדדי יעילות וצמיחה בית ספרית), לפי תכונות נבחרות", בשנתון הסטטיסטי לישראל 2021, עולה, כי בשנת הלימודים 2019-2020 התלמידים במחוזות ת"א, חיפה והמרכז קיבלו בממוצע ציונים גבוהים יותר במבחני המיצ"ב, מאשר התלמידים במחוז הדרום והצפון. יצוין כי אין בנמצא נתונים על בחינות המיצ"ב בראיה נפתית ולכן יודגש שכל מחוז צפון ו-58% ממחוז דרום נכלל במפת העדיפות הלאומית.

¹ Compendium of OECD well-being indicators, 2011, OECD.

² Schirmer, Patrick M.; Van Eggermond, Michael AB; Axhausen, Kay W. The role of location in residential location choice models: a review of literature. *Journal of Transport and Land Use*, 2014, 7.2: 3-21.

מחוז	עברית		ערבית		אנגלית		מתמטיקה		מדע וטכנולוגיה		ציון ממוצע מחוזי
	חינוך עברי		חינוך ערבי		חינוך ערבי		חינוך עברי		חינוך ערבי		
	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	ציון ממוצע	
הדרום	55.1	46.4	58.5	37.5	52.8	34.4	44.2	33.1	45.25		
ירושלים	59.3	52.8	66.9	43.4	58	33.2	45.4	33.4	49.05		
הצפון	57.5	61.4	63	57.6	57.3	52.8	45.6	45	55.02		
המרכז	63.1	58.3	71.5	54.8	64.3	50.9	51.5	43	57.17		
חיפה	60.5	62.2	69.1	52.9	60.8	51.5	49.2	43.1	56.16		
יו"ש	60.7	-	61	-	60	-	47.7	-	57.35		
תל אביב	63.4	58	74.4	61.4	63.3	45.7	50.9	49	58.26		

לוח 4.20, "נבחנים בבחינות בגרות, לפי זכאות לתעודה ותכונות נבחרות" בשנתון הסטטיסטי, מציג את נתוני הזכאות לבגרות. גם מלוח זה עולה תמונה דומה. בשנת 2020, שיעורי הזכאות הגבוהים הם במחוזות ת"א, חיפה והמרכז, ושיעורי הזכאות הנמוכים ביותר הם במחוזות הדרום, ירושלים והצפון.

מחוז	סך הכל	זכאים	לא-זכאים	זכאים	לא-זכאים
					אחוזים
הדרום	12,274	10,152	2122	82.7	17.3
ירושלים	11,318	7,534	3,784	66.6	33.4
הצפון	8,888	7,231	1,657	81.4	18.6
המרכז	21,142	18,825	2,317	89	11
חיפה	8,518	7,237	1,281	85	15
תל אביב	17,962	15,231	2,695	85	15

הכנסה, שכר ותעסוקה

ביטוי מוחשי לפערים בין אזורי הארץ נמצא בנתונים כלכליים של האזורים השונים. את הפערים הכלכליים ניתן לבחון הן ברמת ההכנסות למשק בית והן ברמת ההכנסות לעובד. בחינה ברמת משקי הבית משקפת את רמת החיים של התושבים בנפה, כולל אילו שאינם עובדים, בעוד ניתוח ברמת העובד משקף את יכולת ההשתכרות בנפה. מלוח 10, "הכנסה והוצאה חודשית למשק בית, לפי נפה", בסקר ההוצאות למשקי בית בשנת 2018 שערכה הלמ"ס, עולה כי ההכנסות למשקי הבית בנפות במחוז הצפון ובנפת באר שבע הן בחמשת המקומות הנמוכים ביותר. גם כאשר בוחנים זאת רק ברמת הכנסה מעבודה מצטיירת תמונה דומה.

נפה	סך הכול הכנסה ברוטו למשק בית ↓	הכנסה ברוטו למשק בית מעבודה
צפת, כנרת וגולן	15,105	11,605
עכו	15,843	12,765
באר שבע	17,390	13,833
ירושלים	17,467	12,519

14,280	17,912	יזרעאל
14,582	18,382	אשקלון
15,032	18,802	חולון
13,074	18,932	חיפה
17,440	20,868	חדרה
16,519	21,317	רמת גן
18,031	21,374	אזור יהודה והשומרון
20,997	24,448	רמלה
19,719	25,093	השרון
20,378	25,689	רחובות
19,958	26,257	תל אביב
22,636	27,839	פתח תקווה
16,461	20,795	ממוצע ארצי

אפשרויות פנאי ותרבות

איכות החיים אינה ביטוי המאפיין רק את הכנסות האזרחים (שיקולי הכנסה), אלא גם ביטוי של אפשרויות הפנאי (צד ההוצאה). נתונים כמותיים, כגון הוצאות על בתי הקולנוע, או שיעורי בעלי המנויים לשירותי פנאי, מצביעים על פערים בין מחוזות ת"א והמרכז לבין מחוזות הצפון, הדרום ואזור יהודה והשומרון. נתוני לוח 5.5 "משקי בית שרכשו מינוי לפעילויות תרבות, בידור וספורט, לפי תכונות נבחרות" בשנתון הסטטיסטי לשנת 2021, מצביעים על כך ששיעור בעלי מינוי לבריכה, חברות במועדון חברה או פעילויות ספורט במחוזות הצפון, יהודה ושומרון והדרום נמוכים משיעור המנויים במחוזות המרכז ותל אביב.

מחוז	מינוי למופעי תרבות, לקולנוע או למוזיאון [אחוז מהתושבים]	מינוי לבריכה, למועדון חברה או לספורט או לצפייה במשחקי ספורט (אחוז מהתושבים)	סה"כ מינויים לפעילויות תרבות, בידור וספורט (אחוז מהתושבים)
מחוז ירושלים	3.7	10.6	40.3
מחוז הצפון	-	17.1	54.1
מחוז הדרום	-	13.2	65.7
מחוז חיפה	3.8	17.8	63.6
מחוז המרכז	4.3	22.6	76.8
מחוז תל אביב	-	24.6	78.4
אזור יהודה והשומרון	-	-	61.5

נתונים ביטחוניים / חיזוק חוסן אזרחי

בעשורים האחרונים ממקדים ארגוני הטרור ואויביה של מדינת ישראל את עיקר מאמציה הפגיעה שלהם אל עבר העורף הישראלי, הנתפס על ידם כנקודת חולשה בחוסן הלאומי של מדינת ישראל. באירועי קיצון, מופנית פעילות עוינת זו גם אל עומק השטח הישראלי, אולם עיקר האיום והנטל הביטחוני, הן בתקופות של רגיעה יחסית, והן בתקופות של

הסלמה ביטחונית, מופנה אל עבר היישובים סמוכי הגבול ואל היישובים המאוימים בתחום אזור יהודה ושומרון.

במטרה להתמודד עם איום זה, נוקטת הממשלה בשני כלים משלימים: (א) מענים ביטחוניים המיועדים להפחית את האיום על העורף הישראלי; (ב) מענים אזרחיים, המיועדים לחזק את כושר העמידה של התושבים באזורים סמוכי הגבול. מדיניות זו, המשלבת בין חוסן בטחוני לבין חוסן אזרחי, נמצאה כאפקטיבית לאורך השנים. בהתאם לנתוני מערכת הביטחון, ועל בסיס הניסיון שהצטבר לאורך השנים בעניין נקבע כי במסגרת הקריטריון הביטחוני ייכללו יישובים ביהודה ושומרון המסווגים על ידי מערכת הביטחון, ברמות איום 3 - 5 (רמות האיום הגבוהות ביותר).

יישובים סמוכי הגבול הינם יישובים שבתיהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח, עפ"י שיקולי מערכת הביטחון, של עד 9 ק"מ מגבול לבנון, ועד 7 ק"מ מגבולות אחרים ומגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה. המדידה שבוצעה על ידי המרכז למיפוי ישראל (מפ"י) בתחילת 2016 ע"ב מפות מעודכנות ל 2014, מודדת את המרחק הקצר ביותר האפשרי, בקו אווירי, בין בית המגורים הקיצוני ביישוב, לבין קו הגבול, ובתנאי שאותו בית מגורים נבנה ככזה מכוח היתר כדין.

ב. מפת הפריפריה חברתית

השיקול החברתי-כלכלי

בהמשך להחלטה 3738 מיום 15.4.2018, לצד המענה הניתן לנפות הפריפריאליות ביותר מבחינה גאוגרפית, מוצע לקבוע גם מפת פריפריה חברתית אשר תאפשר מתן מענה גם ליישובים ולאזורים שאינם נמצאים בתחומי הפריפריה הגיאוגרפית דווקא, אך סובלים מנחיתות יחסית ביחס ליישובים ולאזורים אחרים לרבות אזורים הסמוכים אליהם. הניסיון שנצבר בהפעלת תכניות לקידום אזורים ואוכלוסיות, ולצמצום פערים בתחומי הפריפריה החברתית, כפי שנעשה לאורך שנים במשרד לפיתוח הפריפריה, הגב והגליל, וכפי שמתבטא בהחלטות נוספות של הממשלה כדוגמת התוכנית להעצמה ולחיזוק העיר בית שמש (החלטת ממשלה מס' 986 מיום 16.01.2022) מלמד הן על הצורך והן על האפקטיביות של נקיטת מהלכים לחיזוק הפריפריה החברתית. עם זאת, קיימת שונות בין אזורים (למשל שכונות) הנמצאים בתחום הניהול של אותה רשות מקומית. יתרה מכך, קיימת שונות בין אזורים המצויים בתחומה של רשות מקומית חזקה לבין אזורים דומים הנמצאים בתחום הניהול של רשויות חלשות; זאת, נוכח יכולתה של רשות מקומית חזקה לספק מענים נרחבים יותר לאוכלוסיות חלשות בתחומה.

אופן החישוב

יישובים בפריפריה חברתית: יישובים אשר דירוגם במדד הכלכלי-חברתי של הלמ"ס הוא 4-1. מדד זה מבטא שילוב תכונות בסיסיות של האוכלוסייה בתחומי היישובים. הלמ"ס מחלק את האשכולות במדד ל-3 קבוצות. יישובים בדירוג 4-1 נחשבות ליישובים בדירוג נמוך-בינוני. במספר עבודות הלמ"ס הגדיר יישובים אלה כפריפריה. יישובים בדירוג 5-8 נחשבים ליישובים בדירוג בינוני-גבוה ויישובים בדירוג 9-10 נחשבים ליישובים בדירוג גבוה. בהתאם לאמור, התנאי הראשון להכללת יישובים בהחלטה זו, הוא כי מדובר ביישובים המדורגים במדד חברתי כלכלי באשכולות 4-1.

אזורים סטטיסטיים בפריפריה חברתית: לעניין החלטה זו, יוגדרו כאזורי עדיפות לאומית אזורים סטטיסטיים שדירוגם הכלכלי-חברתי 1-4 ונמצאים ברשויות מקומיות שמדורגות באשכולות 5-7 של הדירוג החברתי-כלכלי.

לעניין זה, "מדד חברתי-כלכלי" - אפיון יישובים לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה או בעניין אפיון יחידות גאוגרפיות וסיווגם לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה, לפי העניין, כפי שמפרסמת הלשכה המרכזת לסטטיסטיקה; "אזורים סטטיסטיים" - על פי הגדרת הלמ"ס, מדובר ביחידות גאוגרפיות קטנות והומוגניות ככל האפשר בתוך יישוב, שלהן מאפיינים ייחודיים. אזור סטטיסטי מונה בין 3,000 ל-5,000 תושבים. החלוקה לאזורים סטטיסטיים מתבצעת ביישובים המונים מעל 10 אלפים תושבים.

חישוב המפה

עבור כל אחד מהיישובים נלקח הדירוג החברתי-כלכלי לשנת 2017, שפורסם בשנת 2020 על ידי הלמ"ס, ועבור כל אחד מהאזורים הסטטיסטיים נלקח הדירוג החברתי-כלכלי שחושב על ידי הלמ"ס ומבוסס על נתונים ממקורות מנהליים. עבור כל אחד מהאזורים הסטטיסטיים בוצע עיגון (קישור כתובת לנתונים) של אוכלוסיית 2017 לנתוני המדד החברתי-כלכלי ב- 2017 שהוא הדירוג המעודכן ביותר הקיים במועד החלטה זו. המדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס מבטא שילוב של תכונות בסיסיות, חברתיות-כלכליות, של האוכלוסייה ברשות מקומית. הלמ"ס משקללת במדד זה את הקריטריונים הבאים: דמוגרפיה - חציון גיל, יחס תלות (יחס בין סך בני 0-19 ובני 65+) לבין בני 20-64), אחוז משפחות עם 4 ילדים ויותר; השכלה וחינוך - ממוצע שנות לימוד של בני 25-54, אחוז בעלי תואר אקדמאי מבני 25-54; תעסוקה וגמלאות - אחוז בעלי הכנסה מעבודה מבני 15+, אחוז נשים בנות 25-54 שאינן בכוח העבודה האזרחי, אחוז בעלי הכנסה מעבודה מעל פעמיים השכר הממוצע, אחוז בעלי הכנסה מעבודה מתחת לשכר המינימום, אחוז מקבלי הבטחת הכנסה והשלמת הכנסה; רמת חיים - הכנסה חודשית ממוצעת לנפש סטנדרטית, סה"כ כלי רכב פרטיים ומשאיות עד 3.5 טון מחולק במספר התושבים, ממוצע עלות אגרת רישיון לרכב ומספר ימי שהייה שנתית בחו"ל של בני שנתיים ומעלה. המדד החברתי-כלכלי הינו מדד המחולק לאשכולות 1-10, כאשר אשכול 1 מכיל את היישובים החלשים ביותר מבחינה חברתית-כלכלית, ואשכול 10 את היישובים החזקים ביותר.

הלמ"ס ביצעה מיפוי של השכונות והרחובות ברחבי הארץ וחילקה את הערים והמועצות המקומיות לאזורים סטטיסטיים. נכון לשנת 2017 עומד מספרם על 1,629. עבור כל אזור סטטיסטי חושב המדד החברתי-כלכלי על בסיס 14 משתנים שונים: חציון גיל, יחס תלות, אחוז משפחות עם 4 ילדים ויותר, ממוצע שנות לימוד של בני 25-54, אחוז בעלי תואר אקדמי מבני 25-54, אחוז בעלי הכנסה מעבודה מבני 15 ומעלה, אחוז נשים בנות 25-54 שאינן בכוח העבודה האזרחי, אחוז בעלי הכנסה מעבודה מעל פעמיים השכר הממוצע, אחוז בעלי הכנסה מעבודה מתחת לשכר המינימום, אחוז מקבלי הבטחת הכנסה והשלמת הכנסה בזקנה ושאיירים, הכנסה חודשית ממוצעת לנפש, רמת מינוע, ממוצע אגרה בעד רישיון רכב, ממוצע מספר ימי שהייה בחו"ל ממוצע מספר חדרי השיירות לנפש במשק בית, אחוז משקי בית עם מחשב וחיבור לאינטרנט. 14 המשתנים גובשו למדד אחד. ערך המדד מחושב כערך רציף שמתקבל על ידי שקלול של הערכים המתוקננים של המשתנים הנבחרים. ערך המדד מתוקנן

גם הוא, כך שממוצע ערכי המדד של כל הרשויות המקומיות הוא אפס, וערך המדד של כל רשות מקומית הוא המרחק מהממוצע הכלל ארצי ביחידות של סטיית תקן. בהתאם לערכי המדד שלהן, סווגו הרשויות המקומיות ל-10 קבוצות (אשכולות) הומוגניות שאינן שוות בגודלן, באמצעות שיטת ניתוח אשכולות. ערך המדד החברתי-כלכלי ליישובים בתוך המועצות האזוריות מחושב לפי המשקלות שהתקבלו עבור הרשויות המקומיות. משקלות אלה הוכפלו בערכי המשתנים של היישובים המתוקננים לפי הממוצע וסטיית התקן של משתני הרשויות המקומיות. כתוצאה מכך, התקבלו עבור היישובים במועצות האזוריות ערכי מדד בני השוואה עם ערכי המדד של הרשויות המקומיות. כמו כן, ערך המדד שהתקבל עבור יישוב במועצה אזורית אינו תלוי ביתר היישובים במועצות אזוריות שנכללו בעיבוד זה. בהתאם לערכי המדד שלהם, סווגו היישובים במועצות האזוריות ל-10 אשכולות, לפי גבולות האשכולות של הרשויות המקומיות. ערך המדד, המבטא את הרמה החברתית-כלכלית של הרשות המקומית, מחושב כממוצע משוקלל של הגורמים, כאשר השקלול נעשה בהתאם לאחוז השונות המוסברת על ידי כל גורם.

ברשימת היישובים שמפרסמת הלמ"ס מנויים גם שבטים בדואים המוכרים במשרד הפנים כ"שבטים עצמאיים", שלפחות חלק מאוכלוסייתם מתגוררת מחוץ לגבולות יישובים מוכרים, וזאת הגם שאין מדובר ביישובים מוכרים (לפירוט מלא ראו סעיף 3 למבוא למערכת היישובים שמפרסמת הלמ"ס <http://www.cbs.gov.il/ishuvim/ishuv2016/info2016.pdf>). 26 מתוכם הם יישובי בדואים בדרום הארץ ו-2 יישובי בדואים בצפון. בשל הנסיבות, אין עבור יישובים אלה נתונים על המצב החברתי-כלכלי של תושביהם ומיקומם הפריפריאלי. אעפ"י כן, יישובים אלה הוכרו כבעלי עדיפות לאומית במסגרת שתי החלטות ממשלה לסיוע לאוכלוסיית הבדואים בצפון (החלטה מס' 1488 מיום ה-17 במאי 2016 בעניין "תכנית ממשלתית להעצמה ולחיזוק כלכלי-חברתי של היישובים הבדואים בצפון לשנים 2016 – 2020" והחלטה מס' 2397 מיום ה-12 בפברואר 2017 בעניין "תכנית לפיתוח כלכלי חברתי בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב 2017-2021"), וזאת משיקולים הנוגעים למצבם הכלכלי חברתי ולצורך בצמצום פערים; שיוכה של האוכלוסייה הבדואית המתגוררת מחוץ לתחומי היישובים המוכרים היוותה הכרה בכך שמצבה החברתי-כלכלי דומה לזה של האוכלוסייה הבדואית המתגוררת ביישובים המוכרים. יתרה מכך, כל יישובי הבדואים המוכרים נכללים בפריפריה החברתית בהתאם לקריטריונים האמורים בפרק זה של ההחלטה. נוכח האמור, שבטי הבדואים שמחוץ לתחומי היישובים המוכרים, כפי שמפורטים במערכת היישובים של הלמ"ס, יוגדרו כפריפריה חברתית.

יצוין כי הנתונים החברתיים-כלכליים ומדד הפריפריאליות הם העדכניים ביותר הקיימים בפרסומי הלמ"ס. הנתונים החברתיים-כלכליים אמנם מתייחסים לשנת 2017 אבל פורסמו רק באמצע חודש דצמבר 2020, ונתוני הפריפריאליות, המתייחסים לשנת 2015, פורסמו בנובמבר 2017. הנתונים החברתיים-הכלכליים של האזורים הסטטיסטיים נכונים לשנת 2017 והם המעודכנים ביותר נכון למועד החלטה זו.

דירוג דיפרנציאלי בתוך המפה

מפת הפריפריה החברתית נסמכת על הדירוג חברתי-כלכלי של הרשויות והאזורים הסטטיסטיים לפי פרסום הלמ"ס. אשכולות אלה משקפים מובהקות סטטיסטית המבטאת את השונות בין האשכולות. לכן מוצע לאפשר למשרדים, מאותם שיקולים על בסיסם נקבעה

לכתחילה מפת הפריפריה החברתית, לבצע הבחנה מדורגת בין היישובים כך שכל שישוב או אזור סטטיסטי נמצא באשכול נמוך יותר הוא יהיה בעדיפות גבוהה יותר.

ניתוח תוצאתי של מפת הפריפריה החברתית

מניתוח נתוני האוכלוסייה במפת הפריפריה החברתית עולה כי 60% מאוכלוסיית המפה מתגוררים ביישובים בעלי אשכול חברתי-כלכלי בדירוג 1-4. נתון זה, כשלעצמו, עולה בקנה אחד עם תכלית המפה, שעיקרה לסייע לאוכלוסיות חלשות באמצעות כלי סיוע המכוונים לרמת הפרט. כמו כן, כ-47% מאוכלוסיית הפריפריה החברתית שייכים למגזרי המיעוטים, ובסך הכל נכללים בפריפריה החברתית 95% מאוכלוסיית המיעוטים במדינת ישראל. בנוסף, ברשויות מקומיות אשר בהן לפחות אזור סטטיסטי אחד המוגדר כפריפריה חברתית (להלן - "אוכלוסיית הפריפריה החברתית"), שיעור התעסוקה עומד על 69%, בעוד שביתר הרשויות עומד נתון זה על 81%. יתרה מזאת, שיעור התעסוקה יורד ככל ששיעור האוכלוסייה המוגדרת כפריפריה חברתית עולה. כך למשל, ברשויות אשר לפחות 10% מאוכלוסייתן מוגדרת כפריפריה חברתית, עומד שיעור התעסוקה על 67%, וברשויות אשר לפחות 30% מאוכלוסייתן מוגדרת כפריפריה חברתית, עומד שיעור התעסוקה על 65%. בהיבט החינוכי, בקרב אוכלוסיית הפריפריה החברתית, שיעור הזכאות לבגרות עומד על 65.6%, לעומת 71% ביתר חלקי הארץ. כמו כן, שיעור הזכאים לבגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות עומד על 44% בלבד בקרב אוכלוסיית הפריפריה החברתית, בעוד שביתר הרשויות מדובר בשיעור של 61.1%.

שיקולי החוק, כפי שבאים לידי ביטוי במודל זה:

למעשה, בהגדרת הפריפריה החברתית מובאים אפריורית השיקולים המצוינים בסעיף 151(ב)(2), חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור ורמת השירותים בו, סעיף 151(ב)(5) לחוק, הצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין יישובים או אזורים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות. המדד הכלכלי-חברתי והאזורים הסטטיסטיים, על מרכיביו הפנימיים, כפי שפורטו לעיל, במדד המשולב - מבטא בבירור את שיקול חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור, וכן את רמת השירותים הניתנים באותו אזור וכן את השיקול של צמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות [סעיף 151(ב)(5) לחוק], זאת הואיל והמדד הכלכלי-חברתי מבטא במרכיביו, בין היתר, פערים חברתיים וכלכליים בין קבוצות אוכלוסייה.

ג. אשכולות אזוריים

השיקול המרכזי בעידוד התאגדות מסוג אשכולות אזוריים הוא ההבנה שפיתוח כלכלי, צמצום פערים ושיפור רמת השירותים מחייבים ראייה אזורית; פיתוח כלכלי של רשות מקומית וצמצום הפערים בשירותים ובאפשרויות העומדות לרשות תושביה, נגזרים לא רק מן הרשות עצמה, אלא גם מהרשויות המקומיות המקיפות אותה ומהמשאבים האזוריים המשותפים העומדים לרשותן. בפרט, הקמה ופיתוח של מוקדי תעסוקה, תרבות, פנאי, ובריאות משרתים אוכלוסייה נרחבת, ולא רק את תושבי הרשות בה הם נמצאים, וגישה מרחבית מגדילה את פוטנציאל המיצוי של משאבים אלה.

הממשלה רואה באשכולות האזוריים אמצעי המאפשר ראייה רחבה של האינטרסים של התושבים והעסקים באזור על פני אינטרס מקומי צר, חלוקה הוגנת ויעילה יותר של המשאבים וכן מיצוי היתרון לגודל המגולם בשיתוף פעולה מסוג זה. יצוין כי במסגרת הקמת אשכולות אזוריים, עומד משרד הפנים על קיומה של שונות בין הרשויות המקומיות הנכללות בתחום האשכול, כך שפעילותו כמקשה אחת יש בה כדי לצמצם פערים ולשפר באופן רוחבי את רמת השירותים לאוכלוסיות שונות. כן יצוין כי שר הפנים רשאי, בכפוף להוראות חוק איגודי ערים, להקים אשכולות בכלל הארץ, כך שהנגישות לתיעדוף אשכולות ביחס ליושבים בודדים תעמוד לרשות כלל הרשויות בכלל מרחבי הארץ, שיאגדו במסגרת אשכול אזורי, ולכן נקבע בהחלטה שאשכולות חדשים, ככל שיוקמו לאורך תקופת תוקפה של החלטה זו, יהיו זכאים לתיעדוף שיינתן לאשכולות אזוריים. כן יובהר כי ההטבות לאשכולות אזוריים יכול שייעשו על ידי הקצאה ייעודית לאשכולות בלבד או במקרים הרלוונטיים על ידי תיעדוף אשכולות ביחס לרשויות, לרבות במסגרות תחרותיות (קולות קוראים), כך שמצבה של רשות המגישה הצעה במסגרת אשכול יקבל תיעדוף על פני הגשת הצעה של אותה רשות שלא במסגרת פעילות משותפת של האשכול.

שיקולי החוק, כפי שבאים לידי ביטוי במודל זה:

ההכרה באשכולות אזוריים כבעלי עדיפות לאומית מבוססת על השיקולים המצוינים בסעיף 151(ב)(2), חוסנו הכלכלי והתברתי של האזור ורמת השירותים בו וסעיף 151(ב)(5) לחוק, הצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין יישובים או אזורים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות. כאמור, במסגרת אישור ההכרה באשכולות אזוריים עומד משרד הפנים על קיומה של שונות בין הרשויות המקומיות הנכללות בתחום האשכול, כך שפעילותו כמקשה אחת יש בה כדי לצמצם פערים ולשפר באופן רוחבי את רמת השירותים לאוכלוסיות שונות. לפיכך, עצם הפעילות כמבנה של אשכול יש בה כדי לקדם את מטרות החוק שכן היא מייצרת הקצאה ליישובים ולרשויות עם מאפיינים שונים של סיווג חברתי כלכלי. התאגדות באשכולות אזוריים מיועדת לאפשר שיפור ברמת השירותים לרשויות המצויות באשכול, שמצבן לכתחילה אינו זהה. מעבר לכך, היעילות המוגברת הצפויה במודל הפעילות של אשכולות אזוריים היא אמצעי לצמצום פערים.

נספח א'

רשימת כל היישובים בעדיפות לאומית (כלל הקריטריונים)

שם יישוב	סמל ישוב	בשש הנפות הפריפריאל (יות ביותר)	צמוד גדר (2) ק"מ מגבול (אויב)	יישוב חדש (10) שנים מהקמה 5/ מאכלוס (סמוך גבול (7 ק"מ מכלל גבול, 9 ק"מ מגבול סוריה/לב (נון)	קריטריון יישובים מאוימים (כן/לא)	פריפריאלי ים אך לא בנפות (דירוג 1-3) שלא באחת הנפות)
אבו ג'ווייעד (שבט)	967	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו סנאן	473	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו סריחאן (שבט)	935	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו עבדון (שבט)	958	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו עמאר (שבט)	1042	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו עמרה (שבט)	932	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו קורינאת (יישוב)	1342	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו קורינאת (שבט)	968	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו רובייעה (שבט)	966	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו רוקייק (שבט)	961	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבו תלול	1375	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבטליון	1275	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אביבים	1115	כן	כן	לא	כן	לא	לא
אביטל	2052	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אבירים	1220	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אבן מנחם	1081	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אבני איתן	4011	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אבני חפץ	3793	לא	לא	לא	לא	כן	לא
אבנת	3786	לא	לא	לא	כן	כן	כן
אבשלום	1311	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אדורה	3759	לא	לא	לא	לא	כן	כן
אדירים	113	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אדמית	1068	כן	כן	לא	כן	לא	לא
אודם	4010	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אוהד	1046	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אוס בטין	1358	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אומן	1108	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אופקים	31	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אור הגנוז	1294	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אור הנר	67	לא	לא	לא	כן	לא	לא
אורטל	4013	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אורים	403	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אחוזת ברק	1330	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אחיהוד	785	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אטרש (שבט)	965	כן	לא	לא	לא	לא	לא
איבים	338	לא	לא	לא	כן	לא	לא
איילת השחר	77	כן	לא	לא	לא	לא	לא

אילון	294	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אילות	1126	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אילנייה	49	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אילת	2600	כן	לא	לא	כן	לא	לא
איתמר	3762	לא	לא	לא	לא	כן	לא
אכסאל	478	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אל-רום	4003	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אל סייד	1359	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אלומות	330	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אלון הגליל	1182	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אלון מורה	3579	לא	לא	לא	לא	כן	כן
אלון שבות	3604	לא	לא	לא	לא	כן	לא
אלוני אבא	429	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אלוני הבשן	4017	כן	כן	לא	כן	לא	לא
אלונים	285	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אלי-עד	4002	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אליפז	1248	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אליפלט	730	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אליקים	682	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אלמגור	1125	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אלמוג	3556	לא	לא	לא	לא	כן	לא
אלקוש	603	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אמירים	1064	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אמנון	1253	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אמציה	23	לא	לא	כן	לא	לא	לא
אניעם	4012	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אסד (שבט)	960	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אספר	3754	לא	לא	לא	לא	כן	כן
אעבלין	529	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אעצם (שבט)	963	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אפיניש (שבט)	959	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אפיק	4301	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אפיקים	176	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אפק	313	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ארבל	701	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ארגמן	3598	לא	לא	לא	כן	כן	כן
ארז	714	לא	כן	לא	כן	לא	לא
אריאל	3570	לא	לא	לא	לא	כן	לא
אשכול	71	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אשבל	1276	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אשדות יעקב (איחוד)	199	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אשדות יעקב (מאוחד)	188	כן	לא	לא	כן	לא	לא
אשחר	1188	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אשכולות	3722	לא	לא	לא	לא	כן	כן
אשל הנשיא	2021	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אשלים	1152	כן	לא	לא	לא	לא	לא
אשרת	1256	כן	לא	לא	לא	לא	לא
באר אורה	21	כן	לא	לא	כן	לא	לא
באר מילכה	1278	כן	לא	לא	כן	לא	לא

לא	לא	לא	לא	לא	כן	9000	באר שבע
לא	לא	כן	לא	לא	כן	399	בארי
לא	לא	לא	לא	לא	כן	559	בוסתן הגליל
לא	לא	לא	לא	לא	כן	482	בויעיינה-נוג'ידאת
לא	לא	כן	לא	לא	כן	4001	בוקעאתא
לא	לא	לא	לא	לא	כן	762	בטחה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	998	ביר אל-מכסור
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1348	ביר חדאג'
לא	לא	לא	לא	לא	כן	368	בירייה
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3574	בית אל
לא	לא	לא	לא	לא	כן	95	בית אלפא
לא	לא	כן	לא	לא	כן	480	בית ג'ן
לא	לא	לא	לא	לא	כן	723	בית הגדי
לא	לא	כן	לא	לא	כן	322	בית הלל
לא	לא	לא	לא	לא	כן	572	בית העמק
כן	כן	כן	לא	לא	לא	3645	בית הערבה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	242	בית השיטה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	353	בית זיד
לא	לא	כן	לא	לא	כן	143	בית זרע
לא	לא	כן	לא	לא	כן	265	בית יוסף
לא	לא	לא	לא	לא	כן	430	בית לחם הגלילית
לא	לא	לא	לא	לא	כן	598	בית קמה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	365	בית קשת
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1162	בית רימון
לא	לא	כן	לא	לא	כן	9200	בית שאן
לא	לא	לא	לא	לא	כן	248	בית שערים
לא	לא	לא	לא	לא	כן	94	בלפוריה
לא	לא	כן	לא	לא	כן	712	בן עמי
לא	לא	כן	לא	לא	כן	4015	בני יהודה
לא	לא	כן	לא	לא	כן	1363	בני נצרים
לא	לא	לא	לא	לא	כן	944	בסמת טבעון
לא	לא	לא	לא	לא	כן	483	בענה
לא	לא	כן	לא	כן	כן	589	בצת
כן	כן	לא	לא	לא	לא	3612	בקעות
לא	לא	כן	לא	לא	כן	1191	בר יוחאי
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3744	ברוכין
לא	לא	לא	לא	לא	כן	2060	ברוש
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3710	ברכה
לא	לא	כן	לא	כן	כן	667	ברעם
לא	לא	לא	לא	לא	כן	141	ברק
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3794	בת עין
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1292	גידידה-מכר
לא	לא	לא	לא	לא	כן	485	גיולס
לא	לא	לא	לא	לא	כן	976	גינאביב (שבט)
לא	לא	כן	לא	לא	כן	487	גיש (גוש חלב)
לא	לא	לא	לא	לא	כן	352	גבולות
לא	לא	כן	לא	לא	לא	424	גבים
לא	לא	לא	לא	לא	כן	86	גבע
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3763	גבע בנימין

גבעולים	2014	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גבעות בר	1344	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גבעת אבני	1293	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גבעת אלה	1288	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גבעת יואב	4021	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גבעת עוז	703	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גברעם	342	לא	לא	לא	כן	לא	לא
גבת	133	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גדות	35	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גדיש	145	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גדעונה	442	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גוון	852	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גורן	755	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גורנות הגליל	1219	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גזית	457	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גילון	1204	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גילת	736	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גינוסר	262	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גיניגר	92	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גיתה	1206	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גיתית	3613	לא	לא	לא	לא	כן	לא
גלגל	3606	לא	לא	לא	לא	כן	כן
גלעד (אבן יצחק)	369	כן	לא	לא	לא	לא	לא
גן נר	1274	כן	לא	לא	לא	לא	לא
געתון	463	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גרופית	1129	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גשור	4022	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גשר	305	כן	לא	לא	כן	לא	לא
גשר הזיו	574	כן	לא	לא	כן	לא	לא
דבורה	146	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דבורייה	489	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דבירה	849	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דברת	407	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דגניה א'	62	כן	לא	לא	כן	לא	לא
דגניה ב'	79	כן	לא	לא	כן	לא	לא
דוב"ב	1067	כן	כן	לא	כן	לא	לא
דולב	3747	לא	לא	לא	לא	כן	לא
דחי	475	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דייר אל-אסד	490	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דייר חנא	492	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דימונה	2200	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דישון	2063	כן	כן	לא	כן	לא	לא
דלייה	300	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דלתון	431	כן	לא	לא	כן	לא	לא
דמיידה	1317	כן	לא	לא	לא	לא	לא
דן	303	כן	לא	לא	כן	לא	לא
דניאל	טרם נקבע	טרם נקבע	לא	כן	טרם נקבע	לא	טרם נקבע

דפנה	302	כן	כן	לא	כן	לא	לא
דקל	1241	כן	לא	לא	כן	לא	לא
דריג'את	1349	כן	לא	לא	לא	לא	לא
האון	702	כן	לא	לא	כן	לא	לא
הגושרים	356	כן	לא	לא	כן	לא	לא
הודיות	1322	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הוואשלה (שבט)	1169	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הוזייל (שבט)	956	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הושעיה	1186	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הזורע	250	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הזורעים	307	כן	לא	לא	לא	לא	לא
היוגב	684	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הילה	1208	כן	לא	לא	כן	לא	לא
הסוללים	677	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הר עמשא	1261	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הרדוף	1249	כן	לא	לא	לא	לא	לא
הררית	1203	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ורד יריחו	3639	לא	לא	לא	לא	כן	כן
זבארגה (שבט)	2742	כן	לא	לא	לא	לא	לא
זיקים	584	לא	לא	לא	כן	לא	לא
זמרת	1065	כן	לא	לא	כן	לא	לא
זרועה	2064	כן	לא	לא	לא	לא	לא
זרזיר	975	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חיאלד (שבט)	986	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חבר	1110	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חגי	3764	לא	לא	לא	לא	כן	כן
חד-נס	4026	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חוגייראת (ד'הרה) (שבט)	948	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חולית	1239	כן	לא	לא	כן	לא	לא
חולתה	253	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חוסן	662	כן	לא	לא	כן	לא	לא
חוסנייה	1332	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חוקוק	374	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חורה	1303	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חורפיש	496	כן	לא	לא	כן	לא	לא
חזון	1047	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חירן	טרם נקבע	כן	לא	כן	לא	לא	טרם נקבע
חלוץ	1272	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חמאם	993	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חמדיה	343	כן	לא	לא	כן	לא	לא
חמדת	3646	לא	לא	לא	כן	כן	כן
חמרה	3609	לא	לא	לא	לא	כן	כן
חניתה	280	כן	כן	לא	כן	לא	לא
חנתון	1257	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חספין	4005	כן	לא	לא	כן	לא	לא
חפצי-בה	90	כן	לא	לא	לא	לא	לא
חצבה	13	כן	לא	לא	כן	לא	לא
חצור הגלילית	2034	כן	לא	לא	לא	לא	לא

לא	לא	לא	לא	לא	כן	397	חצרים
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3717	חרמש
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1209	חרשים
לא	לא	לא	לא	לא	כן	6700	טבריה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	962	טובא-זגרייה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	498	טורעאן
לא	לא	לא	לא	לא	כן	497	טייבה (בעמק)
לא	לא	כן	לא	לא	כן	268	טירת צבי
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1181	טל-אל
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1177	טללים
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3788	טלמון
לא	לא	לא	לא	לא	כן	8900	טמרה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	547	טמרה (יזרעאל)
כן	כן	לא	לא	לא	לא	3743	טנא
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1214	טפחות
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1295	יאנוח-ג'ת
לא	לא	כן	לא	לא	כן	1232	יבול
לא	לא	לא	לא	לא	כן	46	יבנאל
לא	לא	כן	לא	לא	לא	358	יד מרדכי
לא	לא	כן	לא	לא	כן	1158	יהל
לא	לא	כן	לא	כן	כן	2009	יובל
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1226	יובלים
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1112	יודפת
לא	לא	כן	לא	לא	כן	4007	יונתן
לא	לא	לא	לא	לא	כן	803	יושיביה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	452	יזרעאל
לא	לא	לא	לא	לא	כן	409	יחיעם
לא	לא	כן	לא	לא	כן	866	יטבתה
כן	כן	לא	לא	לא	לא	3607	יט"ב
לא	לא	כן	לא	לא	לא	811	יכני
לא	לא	כן	לא	לא	כן	29	יסוד המעלה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	575	יסעור
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1138	יעד
לא	לא	לא	לא	לא	כן	1117	יעל
לא	לא	כן	לא	כן	כן	795	יערה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	499	יפיע
כן	כן	כן	לא	לא	לא	3566	יפית
לא	לא	לא	לא	לא	כן	134	יפעת
לא	לא	כן	לא	כן	כן	453	יפתח
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3749	יצהר
לא	כן	לא	לא	לא	לא	3647	יקיר
לא	לא	לא	לא	לא	כן	241	יקנעם (מושבה)
לא	לא	לא	לא	לא	כן	240	יקנעם עילית
לא	לא	כן	לא	כן	כן	623	יראון
לא	לא	כן	לא	לא	כן	2026	ירדנה
לא	לא	לא	לא	לא	כן	831	ירוחם
לא	לא	לא	לא	לא	כן	502	ירכא
לא	לא	כן	לא	לא	כן	916	ישע
לא	לא	כן	לא	לא	כן	1227	יתד

יתיר	טרם נקבע		לא	כן	לא	לא	לא
כאבול	504	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כאוכב אבו אל-היגיא	505	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כברי	576	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כדורי	371	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כדיתה	1338	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כוכב השחר	3564	לא	לא	לא	לא	כן	לא
כוכב יעקב	3779	לא	לא	לא	לא	כן	לא
כורזים	1252	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כחל	1210	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כחלה	1367	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כיסופים	840	כן	כן	לא	כן	לא	לא
כישור	1153	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כליל	1183	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כלנית	1229	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כמאנה	1331	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כמהין	1291	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כמון	1201	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כנף	4028	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כנרת (מושבה)	63	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כנרת (קבוצה)	57	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כסיפה	1059	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כסרא-סמיע	1296	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כעביה-טבאש- חג'אג'רה	978	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר בלוס	357	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר ברוך	132	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר גדעון	106	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר גלעדי	76	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר החורש	192	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר הנשיא	443	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר ורדים	1263	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר זיתים	786	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר חושן	609	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר חיטים	255	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר חנניה	1297	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר חרוב	4004	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר יאסיף	507	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר יהושע	140	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר יחזקאל	85	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר כמא	508	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר כנא	509	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר מימון	1095	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר מנדא	510	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר מסריק	297	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר מצר	512	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר סאלד	345	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר עזה	845	לא	כן	לא	כן	לא	לא
כפר קיש	388	כן	לא	לא	לא	לא	לא

כפר ראש הנקרה	579	כן	כן	לא	כן	לא	לא
כפר רוזנואלד (זרעית)	1130	כן	כן	לא	כן	לא	לא
כפר רופין	295	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כפר שמאי	605	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר תבור	47	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כפר תפוח	3572	לא	לא	לא	לא	כן	לא
כרכום	1285	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כרם בן זמרה	664	כן	לא	לא	כן	לא	לא
כרם שלום	1085	כן	כן	לא	כן	לא	לא
כרמי צור	3766	לא	לא	לא	לא	כן	לא
כרמיאל	1139	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כרמייה	768	לא	לא	לא	כן	לא	לא
כרמים	1198	כן	לא	לא	לא	לא	לא
כרמל	3656	לא	לא	לא	כן	כן	כן
לבון	1207	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לביא	585	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לבנים	1230	כן	לא	לא	לא	לא	לא
להב	2023	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לחבות הבשן	380	כן	לא	לא	לא	לא	לא
להבים	1271	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לוחמי הגיטאות	595	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לוטם	1171	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לוטן	1255	כן	לא	לא	כן	לא	לא
לימן	674	כן	לא	לא	כן	לא	לא
לפידות	1173	כן	לא	לא	לא	לא	לא
לקיה	1060	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מבוא דותן	3569	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מבוא חמה	4204	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מבועים	1080	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מבטחים	829	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מגיד אל-כרום	516	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מגידל שמס	4201	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מגאר	481	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מגדל	65	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מגדל העמק	874	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מגדל עוז	3561	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מגדלים	3751	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מגידו	586	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מגן	695	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מגן שאול	1155	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מדרך עוז	2029	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מדרשת בן גוריון	1140	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מולדת	269	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מוקייבלה	635	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מורן	1163	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מורשת	1178	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מזרע	104	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מזרעה	517	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מחולה	3599	לא	לא	לא	כן	כן	כן

מחניים	308	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מטולה	43	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מיטב	2054	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מיצר	4019	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מירב	1282	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מירון	607	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מיתר	1268	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מכורה	3614	לא	לא	לא	לא	כן	כן
מכחול	1343	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מכמנים	1202	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מלאה	164	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מלילות	2044	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מלכייה	596	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מלכישוע	1154	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מנוף	1174	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מנות	1205	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מנחמיה	48	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מנרה	347	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מנשית זבדה	994	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מסד	1258	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מסדה	263	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מסילות	298	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מסלול	748	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מסעדה	4203	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מסעודין אל-עזאזמה (שבט)	939	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מעגלים	1082	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מעגן	678	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מעוז חיים	272	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מעון	3657	לא	לא	לא	לא	כן	כן
מעונה	570	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מעין ברוך	416	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מעיליא	518	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מעלה אפרים	3608	לא	לא	לא	לא	כן	כן
מעלה גלבוע	1127	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מעלה גמלא	4008	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מעלה לבונה	3752	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מעלה מכמש	3651	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מעלה עמוס	3653	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מעלות-תרשיחא	1063	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מפלסים	668	לא	כן	לא	כן	לא	לא
מצדות יהודה	3745	לא	לא	לא	לא	כן	כן
מצובה	325	כן	לא	לא	כן	לא	לא
מצפה	58	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מצפה אבי"ב	1222	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מצפה אילן	1370	לא	לא	כן	לא	לא	לא
מצפה יריחו	3576	לא	לא	לא	לא	כן	לא
מצפה נטופה	1190	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מצפה רמון	99	כן	לא	לא	לא	לא	לא

מצפה שלם	3610	לא	לא	לא	לא	כן	כן
מרגליות	843	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מרום גולן	4101	כן	כן	לא	כן	לא	לא
מרתב עם	1340	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מרתביה (מושב)	97	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מרתביה (קיבוץ)	66	כן	לא	לא	לא	לא	לא
משאבי שדה	421	כן	לא	לא	לא	לא	לא
משגב עם	378	כן	כן	לא	כן	לא	לא
משהד	520	כן	לא	לא	לא	לא	לא
משואה	3605	לא	לא	לא	כן	כן	כן
משכיות	3785	לא	לא	לא	כן	כן	כן
משמר הירדן	732	כן	לא	לא	לא	לא	לא
משמר הנגב	395	כן	לא	לא	לא	לא	לא
משמר העמק	130	כן	לא	לא	לא	לא	לא
מתת	1184	כן	כן	לא	כן	לא	לא
נאות גולן	4551	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נאות הכיכר	1124	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נאות מרדכי	408	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נאות סמדר	1197	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נאעורה	524	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נבטים	396	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נגוהות	3724	לא	לא	לא	כן	כן	כן
נהלל	80	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נחרייה	9100	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נוב	4304	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה	1366	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה אור	590	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה אטי"ב	4303	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה איתן	296	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה זוהר	1057	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נווה זיו	1314	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה חריף	1279	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נווה צוף	3573	לא	לא	לא	כן	לא	לא
נוף הגליל	1061	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נופים	3790	לא	לא	לא	כן	לא	לא
נוקדים	3726	לא	לא	לא	כן	לא	לא
נורית	833	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נחל עוז	844	לא	כן	לא	כן	לא	כן
נחליאל	3767	לא	לא	לא	כן	לא	לא
נחף	522	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נטועה	1147	כן	כן	לא	כן	לא	לא
נטור	4014	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נטע	1369	לא	לא	לא	כן	לא	כן
ניין	523	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נילי"י	3655	לא	לא	לא	כן	לא	לא
ניצנה (קהילת חינוך)	1195	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ניצני סיני	1280	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ניר דוד (תל עמל)	256	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ניר יפה	165	כן	לא	לא	לא	לא	לא

ניר יצחק	402	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ניר משה	2047	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ניר עוז	69	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ניר עם	348	לא	כן	לא	כן	לא	לא
ניר עקיבא	2048	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נירים	602	כן	לא	לא	כן	לא	לא
נס עמים	1143	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נעלה	3787	לא	לא	לא	לא	כן	לא
נעמ"ה	3713	לא	לא	לא	כן	כן	כן
נערן	3620	לא	לא	לא	לא	כן	כן
נצאצרה (שבט)	1041	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נצרת	7300	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נתיב הגדוד	3555	לא	לא	לא	לא	כן	כן
נתיב העשרה	1242	לא	כן	לא	כן	לא	לא
נתיב השיירה	792	כן	לא	לא	לא	לא	לא
נתיבות	246	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סאג'ור	525	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סאסא	578	כן	לא	לא	כן	לא	לא
סואעד (חמרייה)*	942	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סואעד (כמאנה) (שבט)	989	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סולם	526	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סוסיח	3756	לא	לא	לא	לא	כן	כן
סופה	1238	כן	לא	לא	כן	לא	לא
סח'נין	7500	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סייד (שבט)	1170	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סלמה	1245	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סמר	1156	כן	לא	לא	כן	לא	לא
סנסנה	3777	לא	לא	לא	לא	לא	כן
סעד	419	כן	לא	לא	כן	לא	לא
סעוה	1360	כן	לא	לא	לא	לא	לא
סער	454	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ספיר	1176	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ע'ג'ר	4501	כן	כן	לא	כן	לא	לא
עבדון	892	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עברון	376	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עדי	1199	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עוזייר	528	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עומר	666	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עוקבי (בנו עוקבה) (שבט)	957	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עוזו	328	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עטאוונה (שבט)	969	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עטרת	3658	לא	לא	לא	לא	כן	לא
עידן	1175	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עיילבון	530	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עילוט	511	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין אל-אסד	546	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין גב	273	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין גדי	2042	כן	לא	לא	לא	לא	לא

עין דור	436	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין הבשור	1240	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין המפרץ	289	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין הנצי"ב	383	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין העמק	367	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין השופט	270	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין השלושה	676	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין זיוון	4503	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין חצבה	1053	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין חרוד (איחוד)	89	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין חרוד (מאוחד)	82	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין יהב	806	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין יעקב	813	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין מאהל	532	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עין קנייא	4502	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עין תמר	1251	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עיר אובות	1187	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עכו	7600	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עלומים	1146	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עלי	3765	לא	לא	לא	לא	כן	לא
עלי זהב	3727	לא	לא	לא	לא	כן	לא
עלמה	688	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עמוקה	1212	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עמיעד	385	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עמיחי	3824	לא	לא	כן	לא	כן	לא
עמיעוז	318	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עמיר	319	כן	לא	לא	כן	לא	לא
עמנואל	3660	לא	לא	לא	לא	כן	לא
עמקה	708	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ענב	3712	לא	לא	לא	כן	לא	לא
עפולה	7700	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עפרה	3617	לא	לא	לא	לא	כן	לא
עצמון שגב	917	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עראבה	531	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עראמשה*	1246	כן	כן	לא	כן	לא	לא
ערב אל נעים	1335	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ערד	2560	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ערערה-בנגב	1192	כן	לא	לא	לא	לא	לא
עתניאל	3748	לא	לא	לא	לא	כן	כן
פארן	1151	כן	לא	לא	כן	לא	לא
פדואל	3768	לא	לא	לא	לא	כן	לא
פדויים	750	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פורייה - כפר עבודה	1104	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פורייה - נווה עובד	1105	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פורייה עילית	1313	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פטיש	749	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פלך	1185	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פני חבר	3723	לא	לא	לא	לא	כן	כן
פסגות	3659	לא	לא	לא	לא	כן	לא

פסוטה	535	כן	לא	לא	כן	לא	לא
פעמי תש"ז	2059	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פצאל	3615	לא	לא	לא	כן	כן	כן
פקיעין (בוקייעה)	536	כן	לא	לא	כן	לא	לא
פקיעין חדשה	281	כן	לא	לא	כן	לא	לא
פרוד	599	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פרזון	2053	כן	לא	לא	לא	לא	לא
פרי גן	1231	כן	לא	לא	כן	לא	לא
צאליס	413	כן	לא	לא	לא	לא	לא
צביה	1180	כן	לא	לא	לא	לא	לא
צבעון	1213	כן	לא	לא	כן	לא	לא
צוחר	1136	כן	לא	לא	לא	לא	לא
צופר	1150	כן	לא	לא	כן	לא	לא
צוקים	1262	כן	לא	לא	כן	לא	לא
צוריאל	774	כן	לא	לא	כן	לא	לא
צורית	1221	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ציפורי	613	כן	לא	לא	לא	לא	לא
צנדלה	636	כן	לא	לא	לא	לא	לא
צפת	8000	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קבועה (שבט)	1234	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קדומים	3557	לא	לא	לא	לא	כן	לא
קדמת צבי	4025	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קדרים	1211	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קודייראת א-צאנע (שבט)	964	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קוואעין (שבט)	972	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קורנית	1179	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קטורה	1052	כן	לא	לא	כן	לא	לא
קלחים	414	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קליה	3601	לא	לא	לא	כן	לא	כן
קלע	4024	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קצר א-סר	1347	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קצרין	4100	כן	לא	לא	לא	לא	לא
קריית ארבע	3611	לא	לא	לא	לא	כן	כן
קריית נטפים	3746	לא	לא	לא	לא	כן	לא
קריית שמונה	2800	כן	כן	לא	כן	לא	לא
קרני שומרון	3640	לא	לא	לא	לא	כן	לא
קשת	4006	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ראמה	543	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ראס אל-עין	1334	כן	לא	לא	לא	לא	לא
ראש פינה	26	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רבבה	3795	לא	לא	לא	לא	כן	לא
רביבים	354	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רביד	1225	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רגבה	390	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רהט	1161	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רוויה	2016	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רוח מדבר	1341	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רוחמה	362	לא	לא	לא	לא	לא	כן

רומאנה	539	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רומת חייב	997	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רועי	3619	לא	לא	לא	כן	כן	כן
רותם	3782	לא	לא	לא	כן	כן	כן
רחוב	854	כן	לא	לא	כן	לא	לא
רחלים	3822	לא	לא	לא	לא	כן	לא
ריחאנייה	540	כן	לא	לא	כן	לא	לא
ריינה	542	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רימונים	3565	לא	לא	לא	לא	כן	לא
רם-און	1069	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רמות	4702	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רמות מנשה	445	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רמות נפתלי	372	כן	לא	לא	כן	לא	לא
רמת דוד	135	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רמת השופט	335	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רמת טרמפ	טרם נקבע	כן	טרם נקבע	כן	טרם נקבע	לא	טרם נקבע
רמת ישי	122	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רמת מגשימים	4701	כן	לא	לא	כן	לא	לא
רמת צבי	339	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רנן	789	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רעים	713	כן	לא	לא	כן	לא	לא
רקפת	1228	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רשפים	437	כן	לא	לא	לא	לא	לא
רתמים	1260	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שאר ישוב	324	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שבי ציון	282	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שבי שומרון	3571	לא	לא	לא	לא	כן	לא
שבלי - אום אל-גנם	913	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שגב-שלום	1286	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדה אילן	721	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדה אליהו	304	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שדה אליעזר	861	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שדה בוקר	885	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדה יעקב	142	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדה נחום	259	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שדה נחמיה	329	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שדה ניצן	1058	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדה צבי	2049	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדי אברהם	1223	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שדי תרומות	2057	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שדמות דבורה	306	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שדמות מחולה	3578	לא	לא	לא	כן	כן	כן
שדרות	1031	לא	כן	לא	כן	לא	לא
שובה	761	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שובל	394	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שומרה	614	כן	כן	לא	כן	לא	לא
שומרייה	1265	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שוקדה	415	כן	לא	לא	כן	לא	לא

שורשים	1235	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שזור	527	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שחרות	1266	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שיבולים	865	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שיבולת	טרם נקבע	כן	לא	כן	לא	לא	טרם נקבע
שיטים	1267	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שייח' דנון	658	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שילה	3641	לא	לא	לא	לא	כן	לא
שכניה	1160	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שלווה במדבר	1373	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שלוחות	439	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שלומי	812	כן	כן	לא	כן	לא	לא
שלומית	1364	כן	לא	כן	כן	לא	לא
שמיר	366	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שמעה	3784	לא	לא	לא	לא	כן	כן
שמרת	432	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שמשית	1337	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שני	1287	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שניר	1132	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שעב	538	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שעל	4009	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שער הגולן	264	כן	לא	לא	כן	לא	לא
שפר	846	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שפרעם	8800	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שרונה	292	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שריד	126	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שרשרת	398	כן	לא	לא	לא	לא	לא
שתולה	1045	כן	כן	לא	כן	לא	לא
תאשור	2062	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תדהר	2061	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תובל	1172	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תומר	3558	לא	לא	לא	לא	כן	כן
תושייה	1083	כן	לא	לא	כן	לא	לא
תל יוסף	84	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תל עדשים	103	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תל קציר	719	כן	לא	לא	כן	לא	לא
תל שבע	1054	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תל תאומים	1283	כן	לא	לא	כן	לא	לא
תלם	3719	לא	לא	לא	לא	כן	כן
תלמי אליהו	1051	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תלמי ביל"ו	2050	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תלמי יוסף	1237	כן	לא	לא	כן	לא	לא
תמרת	1244	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תפרח	709	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תקומה	665	כן	לא	לא	כן	לא	לא
תקוע	3563	לא	לא	לא	לא	כן	לא
תראבין א-צאנע (שבט)	970	כן	לא	לא	לא	לא	לא
תרבין א-צאנע (יישוב)*	1346	כן	לא	לא	לא	לא	לא

נספח ב'

יישובים סמוכי גבול

שם יישוב	סמל ישוב
אביבים	1115
אבירים	1220
אבן מנחם	1081
אבני איתן	4011
אבנת	3786
אבשלום	1311
אדמית	1068
אודם	4010
אור הגנוז	1294
אור הנר	67
אורטל	4013
איבים	338
אילון	294
אילות	1126
אילת	2600
אל-רום	4003
אלומות	330
אלוני הבשן	4017
אלי-עד	4002
אליפז	1248
אלקוש	603
אפיק	4301
אפיקים	176
ארגמן	3598
ארז	714
אשדות יעקב (איחוד)	199
אשדות יעקב (מאוחד)	188
באר אורה	21
באר מילכה	1278
בארי	399
בוקעאתא	4001
בית ג'ן	480
בית הלל	322
בית הערבה	3645
בית זרע	143
בית יוסף	265
בית שאן	9200
בן עמי	712
בני יהודה	4015
בני נצרים	1363
בצת	589
בר יוחאי	1191

667	ברעם
487	ג'ש (גוש חלב)
424	גבים
4021	גבעת יואב
342	גברעם
755	גורן
1219	גורנות הגליל
463	געתון
1129	גרופית
4022	גשור
305	גשר
574	גשר הזיו
62	דגניה א'
79	דגניה ב'
1067	דוב"ב
2063	דישון
431	דלתון
303	דן
302	דפנה
1241	דקל
702	האון
356	הגושרים
1208	הילה
584	זיקים
1065	זמרת
1239	חולית
662	חוסן
496	חורפיש
343	חמדיה
3646	חמדת
280	חניתה
4005	חספין
13	חצבה
268	טירת צבי
1232	יבול
358	יד מרדכי
1158	יחל
2009	יובל
4007	יונתן
866	יטבתה
811	יכיני
29	יסוד המעלה
795	יערה
3566	יפית
453	יפתח
623	יראון
2026	ירדנה
916	ישע
1227	יתד

576	כברי
840	כיסופים
1291	כמהין
63	כנרת (מושבה)
57	כנרת (קבוצה)
1296	כסרא-סמיע
357	כפר בלום
76	כפר גלעדי
609	כפר חושן
4004	כפר חרוב
1095	כפר מימון
345	כפר סאלד
845	כפר עזה
579	כפר ראש הנקרה
1130	כפר רוזנואלד (זרעית)
295	כפר רופין
664	כרם בן זמרה
1085	כרם שלום
768	כרמייה
1255	לוטן
674	לימן
4204	מבוא חמה
829	מבטחים
4201	מגידל שמש
695	מגן
3599	מחולה
43	מטולה
4019	מיצר
607	מירון
596	מלכייה
1205	מנות
48	מנחמיה
347	מנרה
263	מסדה
4203	מסעדה
678	מעגן
272	מעוז חיים
570	מעונה
416	מעין ברוך
518	מעיליא
1063	מעלות-תרשיחא
668	מפלסים
325	מצובה
843	מרגליות
4101	מרום גולן
378	משגב עס
3605	משואה
3785	משכיות
1184	מתת

4551	נאות גולן
1124	נאות הכיכר
408	נאות מרדכי
9100	נהרייה
4304	נוב
1366	נווה
590	נווה אור
4303	נווה אטי"ב
296	נווה איתן
1314	נווה זיו
1279	נווה חריף
844	נחל עוז
1147	נטועה
4014	נטור
1195	ניצנה (קהילת חינוך)
1280	ניצני סיני
402	ניר יצחק
69	ניר עוז
348	ניר עם
602	נירים
3713	נעמ"ה
1242	נתיב העשרה
578	סאסא
1238	סופה
1156	סמר
419	סעד
454	סער
1176	ספיר
4501	ע'ג'ר
892	עבדון
328	עזוז
1175	עידן
1240	עין הבשור
383	עין הנצי"ב
676	עין השלושה
4503	עין זיוון
1053	עין חצבה
806	עין יהב
813	עין יעקב
4502	עין קניא
1251	עין תמר
1187	עיר אובות
1146	עלומים
688	עלמה
318	עמיעוז
319	עמיר
1246	עראמשה*
1151	פארן
535	פסוטה

3615	פצאל
536	פקיעין (בוקייעה)
281	פקיעין חדשה
1231	פרי גן
1213	צבעון
1150	צופר
1262	צוקים
774	צוראל
1052	קטורה
3601	קליה
2800	קריית שמונה
4006	קשת
3619	רועי
3782	רותם
854	רחוב
540	ריחאנייה
372	רמות נפתלי
4701	רמת מגשימים
713	רעים
324	שאר ישוב
304	שדה אליהו
861	שדה אליעזר
259	שדה נחום
329	שדה נחמיה
1223	שדי אברהם
2057	שדי תרומות
3578	שדמות מחולה
1031	שדרות
761	שובה
614	שומרה
415	שוקדה
812	שלומי
1364	שלומית
366	שמיר
1132	שניר
264	שער הגולן
1045	שתולה
1083	תושייה
719	תל קציר
1283	תל תאומים
1237	תלמי יוסף
665	תקומה

נספח ג'

יישובים מאוימים

שם יישוב	סמל ישוב
אבני חפץ	3793
אבנת	3786
אדורה	3759
איתמר	3762
אלון מורה	3579
אלון שבות	3604
אלמוג	3556
אספר	3754
ארגמן	3598
אריאל	3570
אשכולות	3722
בית אל	3574
בית הערבה	3645
בקעות	3612
ברוכין	3744
ברכה	3710
בת עין	3794
גבע בנימין	3763
גיתית	3613
גלגל	3606
דולב	3747
ורד יריחו	3639
חגי	3764
חמדת	3646
חמרה	3609
חרמש	3717
טלמון	3788
טנא	3743
ייט"ב	3607
יפית	3566
יצהר	3749
יקיר	3647
כוכב השחר	3564
כוכב יעקב	3779
כפר תפוח	3572
כרמי צור	3766
כרמל	3656
מבוא דותן	3569
מגדל עוז	3561
מגדלים	3751
מחולה	3599
מכורה	3614
מעון	3657
מעלה אפרים	3608
מעלה לבונה	3752
מעלה מכמש	3651

3653	מעלה עמוס
3745	מצדות יהודה
3576	מצפה יריחו
3610	מצפה שלם
3605	משואה
3785	משכיות
3724	נגוהות
3573	נווה צוף
3790	נופים
3726	נוקדים
3767	נחליאל
3655	ניל"י
3787	נעלה
3713	נעמ"ה
3620	נערן
3555	נתיב הגדוד
3756	סוסיה
3658	עטרת
3765	עלי
3727	עלי זהב
3660	עמנואל
3712	ענב
3617	עפרה
3748	עתניאל
3768	פדואל
3723	פני חבר
3659	פסגות
3615	פצאל
3557	קדומים
3611	קריית ארבע
3746	קריית נטפים
3640	קרני שומרון*
3795	רבבה
3619	רועי
3782	רותם
3822	רחלים
3565	רימונים
3571	שבי שומרון
3578	שדמות מחולה
3641	שילה
3784	שמעה
3558	תומר
3719	תלם
3563	תקוע

* החל משנת 2020 השכונה מעלה שומרון (שהיתה ישוב נפרד) היא שכונה בקרני שומרון המוגדרת כישוב מאוים

נספח ד'
רשימת יישובים חדשים

שם יישוב
דניאל
חירן
יתיר
כרמי קטיף
מצפה אילן
עמיחי
רמת טרמפ
שיבולת
שלומית

נספח ה'
רשימת יישובים צמודי גדר

שם יישוב	סמל יישוב
אביבים	1115
אדמית	1068
אלוני הבשן	4017
ארז	714
בצת	589
ברעם	667
דוב"ב	1067
דישון	2063
דפנה	302
חניתה	280
יובל	2009
יערה	795
יפתח	453
יראון	623
כיסופים	840
כפר עזה	845
כפר ראש הנקרה	579
כפר רוזנואלד (זרעית)	1130
כרם שלום	1085
מגידל שמס	4201
מטולה	43
מלכיה	596
מנרה	347

416	מעין ברוך
668	מפלסים
843	מרגליות
4101	מרום גולן
378	משגב עם
1184	מתת
844	נחל עוז
1147	נטועה
348	ניר עם
1242	נתיב העשרה
4501	ע'ג'ר
1246	עראמשה*
2800	קריית שמונה
1031	שדרות
614	שומרה
812	שלומי
1045	שתולה

נספח ו'
רשימת האשכולות האזוריים

בית הכרם
הגליל והעמקים
גליל מזרחי
גליל מערבי
יהודה ושומרון
הכנרת והעמקים
המפרץ
נגב מזרחי
נגב מערבי
השרון
שורק דרומי

נספח ז'
מפת הפריפריה החברתית

היישובים והאוכלוסייה באשכולות 1-4 בדירוג החברתי-כלכלי

שם יישוב	סמל יישוב	שם הרשות המקומית	אשכול במדד חברתי-כלכלי 2017 1-10 (1- הכי נמוך)	סה"כ אוכלוסייה
אבו ג'ווייעד (שבט)	967			4,908
אבו גוש	472	אבו גוש	3	7,855
אבו סנאן	473	אבו סנאן	3	14,285

31			935	אבו סריחאן (שבט)
294			958	אבו עבדון (שבט)
113			1042	אבו עמאר (שבט)
20			932	אבו עמרה (שבט)
1,993	1	נווה מדבר	1342	אבו קורינאת (יישוב)
6,994			968	אבו קורינאת (שבט)
9,334			966	אבו רובייעה (שבט)
10,783			961	אבו רוקייק (שבט)
2,224	1	נווה מדבר	1375	אבו תלול
2,897	2	זבולון	652	אבטין
1,939	4	שפיר	400	אבן שמואל
289	4	מגילות ים המלח	3786	אבנת
265	4	הגלבע	113	אדירים
57,033	2	אום אל-פחם	2710	אום אל-פחם
1,141	4	מנשה	2024	אום אל-קוטוף
4,461	1	אל קסום	1358	אום בטין
32,305	3	אופקים	31	אופקים
600	2	מרום הגליל	1294	אור הגנוז
177	3	זבולון	882	אורנים
1,940	4	שדות דן	797	אחיעזר
3,650			965	אטרש (שבט)
637	1	שער הנגב	338	איבים
1,300	3	שומרון	3762	איתמר
472	4	שפיר	37	איתן
15,068	3	אכסאל	478	אכסאל
202	1	יואב	1339	אל-עזי
191	4	מנשה	1316	אל-עריאן
6,088	1	אל קסום	1359	אל סייד
560	3	שפיר	1145	אלומה
1,894	4	שומרון	3579	אלון מורה
469	3	גולן	4017	אלוני הבשן
314	1	מנשה	868	אלוני יצחק
151	4	חבל אילות	1248	אליפז
49,661	2	אלעד	1309	אלעד
1,183			960	אסד (שבט)
1,029	3	גוש עציון	3754	אספר
13,482	3	אעבלין	529	אעבלין
11,369			963	אעצם (שבט)
107			959	אפיניש (שבט)
227,249	4	אשדוד	70	אשדוד
355	4	מרחבים	2021	אשל הנשיא
30,506	3	באקה אל-גרביה	6000	באקה אל-גרביה
408	4	חבל מודיעין	450	בארות יצחק
1,062	3	אשכול	399	בארי

9,979	2	בועיינה-נוג'ידאת	482	בועיינה-נוג'ידאת
6,692	2	בוקעאתא	4001	בוקעאתא
9,727	2	ביר אל-מכסור	998	ביר אל-מכסור
6,013	1	נווה מדבר	1348	ביר הדאג'
5,903	3	בית אל	3574	בית אל
1,459	4	הגלבע	95	בית אלפא
12,137	4	בית ג'ן	480	בית ג'ן
1,275	2	נחל שורק	2033	בית חלקיה
879	4	מטה יהודה	751	בית מאיר
349	1	חוף הכרמל	212	בית צבי
1,059	3	חבל יבנה	848	בית רבן
18,700	4	בית שאן	9200	בית שאן
131,238	2	בית שמש	2610	בית שמש
61,792	1	ביתר עילית	3780	ביתר עילית
210,417	2	בני ברק	6100	בני ברק
812	4	אשכול	1363	בני נצרים
10,241	2	בסמ"ה	1326	בסמ"ה
7,995	3	בסמת טבעון	944	בסמת טבעון
8,462	2	בענה	483	בענה
1,082	4	מרום הגליל	1191	בר יוחאי
2,894	3	שומרון	3710	ברכה
1,275	4	חוף אשקלון	746	ברכיה
598	2	הגליל העליון	667	ברעם
2,127	4	חבל מודיעין	2038	ברקת
1,591	3	גוש עציון	3794	בת עין
21,406	3	ג'דיידה-מכר	1292	ג'דיידה-מכר
6,557	4	ג'ולס	485	ג'ולס
10,313	3	ג'לג'וליה	627	ג'לג'וליה
1,454			976	ג'נאביב (שבט)
15,168	2	ג'סר א-זרקא	541	ג'סר א-זרקא
12,401	4	ג'ת	628	ג'ת
607	3	הגלבע	86	גבע
5,839	4	מטה בנימין	3763	גבע בנימין
496	3	מגידו	369	גלעד (אבן יצחק)
938	3	מנשה	72	גן שמואל
2,717	3	מטה בנימין	3823	גני מודיעין
17,878	4	דאלית אל-כרמל	494	דאלית אל-כרמל
10,617	3	דבורייה	489	דבורייה
518	4	עמק הירדן	62	דגניה א'
715	3	בוסתן אל-מרג'	475	דחי
12,679	3	דייר אל-אסד	490	דייר אל-אסד
10,417	3	דייר חנא	492	דייר חנא
98		מטה יהודה	493	דייר ראפאת
34,863	4	דימונה	2200	דימונה

520	1	משגב	1317	דמיידה
1,286	2	אל קסום	1349	דריג'את
332	1	הגליל התחתון	1322	הודיות
2,345			1169	הוואשלה (שבט)
2,042			956	הוזייל (שבט)
1,083	4	הגליל התחתון	307	הזורעים
18			2742	זבארגה (שבט)
591	4	שפיר	815	זבדיאל
7,249	4	זמר	1290	זמר
8,296	2	זרזיר	975	זרזיר
739	4	שפיר	818	זרחיה
724	2	זבולון	1321	ח'ואלד
85			986	ח'ואלד (שבט)
699	4	הר חברון	3764	חגי
26			948	חוג'יראת (ד'הרה) (שבט)
815	2	משגב	1332	חוסנייה
23,115	1	חורה	1303	חורה
6,505	4	חורפיש	496	חורפיש
1,534	3	אל-בטוף	993	חמאם
2,053	3	גולן	4005	חספין
9,377	4	חצור הגלילית	2034	חצור הגלילית
872	4	בני שמעון	397	חצרים
45,325	4	טבריה	6700	טבריה
6,885	3	טובא-זנגרייה	962	טובא-זנגרייה
14,444	3	טורעאן	498	טורעאן
44,786	3	טייבה	2730	טייבה
1,887	2	הגלבע	497	טייבה (בעמק)
26,941	4	טירה	2720	טירה
898	4	עמק המעינות	268	טירת צבי
4,801	4	מטה בנימין	3788	טלמון
34,935	3	טמרה	8900	טמרה
1,624	2	הגלבע	547	טמרה (זרעאל)
6,744	4	יאנוח-ג'ת	1295	יאנוח-ג'ת
4,192	3	יבנאל	46	יבנאל
1,631	4	זבולון	96	יגור
699	3	שדות נגב	803	יושיביה
550	4	הגלבע	452	יזרעאל
738	3	חבל אילות	866	יטבתה
370	3	ערבות הירדן	3607	ייט"ב
935	2	נחל שורק	440	יסודות
19,397	3	יפיע	499	יפיע
1,817	2	שומרון	3749	יצהר
10,613	4	ירוחם	831	ירוחם
953,412	3	ירושלים	3000	ירושלים

17,338	3	ירכא	502	ירכא
14,338	3	כאבול	504	כאבול
3,652	4	כאוכב אבו אל-היג'א	505	כאוכב אבו אל-היג'א
252	3	הגליל התחתון	371	כדורי
174	2	מרום הגליל	1338	כדיתה
2,332	4	מטה בנימין	3564	כוכב השחר
8,890	2	מטה בנימין	3779	כוכב יעקב
464	2	אל קסום	1367	כחלה
791	4	מטה אשר	1183	כליל
1,573	3	משגב	1331	כמאנה
439	1	באר טוביה	2006	כנות
693	4	עמק הירדן	57	כנרת (קבוצה)
22,653	1	כסיפה	1059	כסיפה
8,987	3	כסרא-סמיע	1296	כסרא-סמיע
5,599	3	כעביה-טבאש-חג'אג'רה	978	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
3,762	3	כפר ברא	633	כפר ברא
343	4	עמק יזרעאל	106	כפר גדעון
401	4	חוף הכרמל	427	כפר גלים
222	3	זבולון	890	כפר הנוער הדתי
758	4	הגליל התחתון	786	כפר זיתים
6,772	4	שדות דן	696	כפר חב"ד
266	3	זבולון	889	כפר חסידים ב'
10,237	4	כפר יאסיף	507	כפר יאסיף
23,103	2	כפר כנא	509	כפר כנא
20,533	2	כפר מנדא	510	כפר מנדא
2,786	3	בוסתן אל-מרג'	512	כפר מצר
306	3	חוף אשקלון	107	כפר סילבר
1,160	4	גוש עציון	3488	כפר עציון
1,048	3	מנשה	189	כפר פינס
24,404	3	כפר קאסם	634	כפר קאסם
19,361	4	כפר קרע	654	כפר קרע
1,386	4	שומרון	3572	כפר תפוח
572	3	חבל יבנה	1094	כרם יבנה (ישיבה)
634	2	הגליל התחתון	585	לביא
78,718	4	לוד	7000	לוד
14,754	1	לקיה	1060	לקיה
308	3	חוף הכרמל	102	מאיר שפיה
2,688	4	מטה בנימין	3709	מבוא חורון
256	3	חבל מודיעין	1141	מבוא מודיעים
439	1	עמק חפר	1318	מבואות ים
15,620	3	מגיד אל-כרום	516	מגיד אל-כרום
11,315	3	מגידל שמס	4201	מגידל שמס
23,303	3	מגאר	481	מגאר
25,712	4	מגדל העמק	874	מגדל העמק

574	4	גוש עציון	3561	מגדל עוז
308	4	עמק חפר	897	מדרשת רופין
79,668	1	מודיעין עילית	3797	מודיעין עילית
4,133	2	הגלבע	635	מוקייבלה
3,998	4	מזרעה	517	מזרעה
2,064	4	מנשה	649	מייסר
311	4	גולן	4019	מיצר
740	4	עמק המעיינות	1282	מירב
1,007	2	מרום הגליל	607	מירון
942	1	אל קסום	1343	מכחול
380	4	שדות נגב	2044	מלילות
1,453	3	עמק יזרעאל	994	מנשית זבדה
3,778	2	מסעדה	4203	מסעדה
18,690			939	מסעודין אל-עזאזמה (שבט)
2,086	3	חוף הכרמל	694	מעגן מיכאל
615	4	הר חברון	3657	מעון
1,281	4	מעלה אפרים	3608	מעלה אפרים
946	3	מטה בנימין	3752	מעלה לבונה
15,297	2	מעלה עירון	1327	מעלה עירון
791	2	גוש עציון	3653	מעלה עמוס
2,667	4	מטה בנימין	3576	מצפה יריחו
5,204	3	מצפה רמון	99	מצפה רמון
536	4	רמת נגב	1340	מרחב עם
8,527	2	משהד	520	משהד
334	3	ערבות הירדן	3785	משכיות
1,287	3	מגידו	130	משמר העמק
935	2	מטה בנימין	3648	מתתיהו
230	2	חבל אילות	1197	נאות סמדר
2,369	3	הגלבע	524	נאעורה
348	4	הר חברון	3724	נגוהות
999	4	גולן	4304	נוב
1,301	2	אשכול	1366	נווה
363	4	שפיר	15	נועם
737	3	מטה בנימין	3767	נחליאל
13,381	2	נחף	522	נחף
740	3	גולן	4014	נטור
1,907	3	בוסתן אל-מרג'	523	ניין
353	3	רמת נגב	1195	ניצנה (קהילת חינוך)
1,031	4	חוף הכרמל	769	ניר עציון
433	3	עמק חפר	186	נעורים
550			1041	נצאצרה (שבט)
77,827	3	נצרת	7300	נצרת
39,455	3	נתיבות	246	נתיבות
4,331	4	סאג'ור	525	סאג'ור

429	4	הגליל העליון	578	סאסא
187	1	עמק יזרעאל	942	סואעד (חמרייה)*
34			989	סואעד (כמאנה) (שבט)
2,651	3	בוסתן אל-מרג'	526	סולם
1,377	4	הר חברון	3756	סוסייה
32,350	3	סח'נין	7500	סח'נין
2,178			1170	סייד (שבט)
3,415	2	משגב	1245	סלמה
273	3	חבל אילות	1156	סמר
1,995	1	אל קסום	1360	סעוה
2,711	3	עג'ר	4501	עג'ר
873	4	מטה אשר	376	עברון
3,354	1	אל-בטוף	528	עוזייר
664	4	לכיש	32	עוצם
613			957	עוקבי (בנו עוקבה) (שבט)
190			969	עטאוונה (שבט)
887	4	מטה בנימין	3658	עטרת
398	2	גן רווה	156	עיינות
8,520	2	עילוט	511	עילוט
900	4	מרום הגליל	546	עין אל-אסד
617	4	תמר	2042	עין גדי
582	4	עמק המעיינות	383	עין הנצי"ב
891	4	מגידו	270	עין השופט
306	3	חוף הכרמל	1320	עין חוד
538	4	הגלבע	89	עין חרוד (איחוד)
13,542	2	עין מאהל	532	עין מאהל
3,586	2	מטה יהודה	521	עין נקובא
2,133	3	עין קנייא	4502	עין קנייא
1,259	3	מטה יהודה	514	עין ראפה
49,831	4	עכו	7600	עכו
510	4	שדות נגב	1146	עלומים
4,519	4	מטה בנימין	3765	עלי
712	4	מרום הגליל	688	עלמה
4,119	2	עמנואל	3660	עמנואל
12,650	4	עספיא	534	עספיא
3,047	4	מטה בנימין	3617	עפרה
26,297	3	עראבה	531	עראבה
1,702	3	מטה אשר	1246	עראמשה*
842	1	משגב	1335	ערב אל נעים
27,061	4	ערד	2560	ערד
25,585	3	ערערה	637	ערערה
19,022	1	ערערה-בנגב	1192	ערערה-בנגב
1,051	4	הר חברון	3748	עתניאל
13,406	3	פורידיס	537	פורידיס

1,296	4	לב השרון	767	פורת
684	2	הר חברון	3723	פני חבר
5,971	4	פקיעין (בוקיעה)	536	פקיעין (בוקיעה)
477	4	אשכול	413	צאלים
613	4	מטה יהודה	465	צובה
1,679	4	הגלבע	636	צנדלה
36,472	2	צפת	8000	צפת
1,514			1234	קבועה (שבט)
952	2	חבל יבנה	334	קבוצת יבנה
2,781			964	קודייראט א-צאנע (שבט)
1,212			972	קוואעין (שבט)
576	1	שפיר	766	קוממיות
472	4	חבל אילות	1052	קטורה
23,500	3	קלנסווה	638	קלנסווה
2,616	1	נווה מדבר	1347	קצר א-סר
7,463	4	קצרין	4100	קצרין
7,330	3	קריית ארבע	3611	קריית ארבע
59,238	4	קריית גת	2630	קריית גת
6,691	2	קריית יערים	1137	קריית יערים
24,516	4	קריית מלאכי	1034	קריית מלאכי
814	3	גולן	4006	קשת
7,805	4	ראמה	543	ראמה
405	3	משגב	1334	ראס אל-עין
662	1	זבולון	990	ראס עלי
1,070	4	רמת נגב	354	רביבים
73,841	1	רהט	1161	רהט
452	4	עמק המעינות	2016	רוויה
1,232	2	אל-בטוף	539	רומאנה
2,099	2	אל-בטוף	997	רומת הייב
244	3	ערבות הירדן	3782	רותם
19,112	3	ריינה	542	ריינה
13,226	2	רכסים	922	רכסים
76,956	4	רמלה	8500	רמלה
1,043	3	זבולון	178	רמת יוחנן
545	4	מטה יהודה	127	רמת רחל
6,111	3	שבלי - אום אל-גנם	913	שבלי - אום אל-גנם
11,510	1	שגב-שלום	1286	שגב-שלום
693	3	עמק המעינות	304	שדה אליהו
494	4	רמת נגב	885	שדה בוקר
1,136	4	חוף הכרמל	327	שדות ים
28,815	4	שדרות	1031	שדרות
844	3	בני שמעון	1265	שומרייה
2,923	3	מטה אשר	658	שייח' דנון
4,559	4	מטה בנימין	3641	שילה

523	4	שפיר	873	שלווה
7,181	2	שעב	538	שעב
1,957	4	גזר	856	שעלבים
536	4	עמק הירדן	264	שער הגולן
42,713	3	שפרעם	8800	שפרעם
485	3	מטה יהודה	10	תירוש
1,027	4	חוף השרון	287	תל יצחק
21,413	1	תל שבע	1054	תל שבע
458	4	הר חברון	3719	תלם
946	4	לכיש	814	תלמים
2,192	1	מרחבים	709	תפרח
1,214			970	תראבין א-צאנע (שבט)
1,189	1	אל קסום	1346	תרבין א-צאנע (יישוב)*

נספח ח' - אזורים סטטיסטיים באשכולות 1-4 ביישובים באשכולות 5-7 בדירוג החברתי כלכלי

אשכול חברתי- כלכלי של האזור הסטטיסטי	אוכלוסייה 2017	סמל אזור סטטיסטי	אשכול חברתי- כלכלי של הרשות	שם יישוב	סמל יישוב
3	2,038	5	5	אור יהודה	2400
3	239	11	5	אור יהודה	2400
3	1,788	8	5	אור יהודה	2400
4	3,318	7	5	אור יהודה	2400
4	2,400	3	5	אור יהודה	2400
4	3,405	4	5	אור יהודה	2400
3	3,187	2	5	אור עקיבא	1020
4	4,673	3	5	אור עקיבא	1020
4	3,950	21	6	אילת	2600
4	725	12	6	אילת	2600
4	2,969	22	6	אילת	2600
4	3,687	14	6	אילת	2600
4	2,363	25	6	אילת	2600
2	3,924	313	5	אשקלון	7100
2	1,973	315	5	אשקלון	7100
2	488	222	5	אשקלון	7100
2	4,775	314	5	אשקלון	7100
3	3,610	322	5	אשקלון	7100
3	1,775	223	5	אשקלון	7100
3	4,024	316	5	אשקלון	7100
3	5,084	323	5	אשקלון	7100
3	6,028	321	5	אשקלון	7100
4	4,887	226	5	אשקלון	7100
4	4,093	225	5	אשקלון	7100
4	3,686	311	5	אשקלון	7100
4	2,044	121	5	אשקלון	7100

1	1,775	113	5	באר שבע	9000
2	3,015	633	5	באר שבע	9000
2	3,256	121	5	באר שבע	9000
2	2,307	111	5	באר שבע	9000
2	2,269	112	5	באר שבע	9000
3	1,075	122	5	באר שבע	9000
3	2,716	132	5	באר שבע	9000
3	3,549	216	5	באר שבע	9000
3	1,133	133	5	באר שבע	9000
3	3,088	222	5	באר שבע	9000
3	1,670	433	5	באר שבע	9000
3	3,652	632	5	באר שבע	9000
3	3,905	434	5	באר שבע	9000
3	4,253	631	5	באר שבע	9000
3	2,976	221	5	באר שבע	9000
3	1,117	123	5	באר שבע	9000
3	1,801	215	5	באר שבע	9000
3	1,978	511	5	באר שבע	9000
3	2,300	131	5	באר שבע	9000
3	4,506	212	5	באר שבע	9000
4	3,759	213	5	באר שבע	9000
4	3,554	225	5	באר שבע	9000
4	3,515	432	5	באר שבע	9000
4	3,031	523	5	באר שבע	9000
4	2,259	521	5	באר שבע	9000
4	3,006	522	5	באר שבע	9000
4	2,221	614	5	באר שבע	9000
4	3,391	431	5	באר שבע	9000
4	3,087	512	5	באר שבע	9000
2	916	228	5	בת ים	6200
4	3,814	413	5	בת ים	6200
4	4,422	412	5	בת ים	6200
4	4,569	113	5	בת ים	6200
4	4,744	421	5	בת ים	6200
4	4,989	522	5	בת ים	6200
4	2,106	422	5	בת ים	6200
4	3,671	411	5	בת ים	6200
4	1,889	227	5	בת ים	6200
4	3,157	112	5	בת ים	6200
4	2,507	423	5	בת ים	6200
4	2,845	511	5	בת ים	6200
4	3,059	321	5	בת ים	6200
2	3,839	4	5	גבעת זאב	3730
3	2,685	43	6	חדרה	6500
4	2,928	62	6	חדרה	6500
4	3,875	24	6	חדרה	6500
4	4,406	44	6	חדרה	6500
3	4,188	512	7	חולון	6600
4	5,504	621	7	חולון	6600
4	4,006	514	7	חולון	6600

4	2,693	615	7	חולון	6600
4	4,112	626	7	חולון	6600
1	2,353	643	7	חיפה	4000
1	1,389	314	7	חיפה	4000
1	3,675	641	7	חיפה	4000
2	4,495	642	7	חיפה	4000
2	782	311	7	חיפה	4000
2	1,567	633	7	חיפה	4000
2	1,569	634	7	חיפה	4000
2	1,697	711	7	חיפה	4000
3	5,038	713	7	חיפה	4000
3	2,320	111	7	חיפה	4000
3	4,503	631	7	חיפה	4000
3	2,666	632	7	חיפה	4000
3	1,352	324	7	חיפה	4000
3	4,013	426	7	חיפה	4000
4	2,282	332	7	חיפה	4000
4	1,323	331	7	חיפה	4000
4	3,301	622	7	חיפה	4000
4	3,984	712	7	חיפה	4000
4	3,716	334	7	חיפה	4000
4	2,911	613	7	חיפה	4000
4	1,073	333	7	חיפה	4000
4	3,591	414	7	חיפה	4000
4	3,678	411	7	חיפה	4000
4	1,409	418	7	חיפה	4000
4	4,734	122	7	חיפה	4000
4	700	644	7	חיפה	4000
4	3,004	412	7	חיפה	4000
4	4,933	121	7	חיפה	4000
3	2,421	7	5	טירת כרמל	2100
4	4,242	3	5	טירת כרמל	2100
4	1,951	4	5	טירת כרמל	2100
4	4,976	6	7	יבנה	2660
4	4,181	5	7	יבנה	2660
4	4,770	4	7	יבנה	2660
4	4,484	7	7	יבנה	2660
3	1,946	3	7	יקנעם עילית	240
3	3,767	12	6	כרמיאל	1139
4	3,908	13	6	כרמיאל	1139
4	3,625	14	6	כרמיאל	1139
4	216	1	6	מעלה אדומים	3616
4	2,269	6	6	מעלה אדומים	3616
4	4,026	5	6	מעלה אדומים	3616
3	4,482	5	5	מעלות-תרשיחא	1063
3	2,869	14	6	נהרייה	9100
3	1,742	22	6	נהרייה	9100
3	4,762	21	6	נהרייה	9100
3	3,227	22	5	נצרת עילית	1061
3	2,316	23	5	נצרת עילית	1061

4	2,571	33	5	נצרת עילית	1061
4	2,934	41	5	נצרת עילית	1061
4	2,846	34	5	נצרת עילית	1061
4	1,602	42	5	נצרת עילית	1061
3	3,063	2	7	נשר	2500
2	3,553	223	6	נתניה	7400
3	4,014	211	6	נתניה	7400
3	5,071	431	6	נתניה	7400
3	2,818	311	6	נתניה	7400
3	4,958	422	6	נתניה	7400
3	4,932	113	6	נתניה	7400
4	2,198	312	6	נתניה	7400
4	1,743	512	6	נתניה	7400
4	3,305	522	6	נתניה	7400
4	3,785	421	6	נתניה	7400
4	2,811	313	6	נתניה	7400
4	3,414	212	6	נתניה	7400
4	2,419	332	6	נתניה	7400
4	4,087	521	6	נתניה	7400
4	1,726	432	6	נתניה	7400
4	10,153	352	6	נתניה	7400
4	3,449	333	6	נתניה	7400
4	2,048	324	6	נתניה	7400
4	2,827	343	6	נתניה	7400
1	135	14	5	עפולה	7700
3	4,217	15	5	עפולה	7700
3	3,528	13	5	עפולה	7700
3	3,891	16	5	עפולה	7700
4	3,291	11	5	עפולה	7700
4	4,436	24	5	עפולה	7700
4	3,516	513	7	פתח תקווה	7900
4	5,002	524	7	פתח תקווה	7900
4	8,290	523	7	פתח תקווה	7900
4	1,758	515	7	פתח תקווה	7900
4	3,327	512	7	פתח תקווה	7900
4	4,996	311	7	פתח תקווה	7900
4	1,417	146	7	פתח תקווה	7900
4	4,154	14	6	קריית אתא	6800
4	4,336	12	6	קריית אתא	6800
4	4,189	13	6	קריית אתא	6800
4	3,442	32	6	קריית אתא	6800
3	5,331	2	7	קריית ביאליק	9500
3	2,089	25	5	קריית ים	9600
3	1,759	24	5	קריית ים	9600
3	2,099	22	5	קריית ים	9600
3	3,301	13	5	קריית ים	9600
4	1,362	21	5	קריית ים	9600
4	3,341	31	5	קריית ים	9600
4	3,297	32	5	קריית ים	9600
4	1,805	23	5	קריית ים	9600

4	2,853	4	5	קריית עקרון	469
4	4,267	4	5	קריית שמונה	2800
4	1,977	10	5	קריית שמונה	2800
4	2,342	5	5	קריית שמונה	2800
4	3,243	3	5	קריית שמונה	2800
3	5,304	511	7	ראשון לציון	8300
4	2,926	513	7	ראשון לציון	8300
4	3,696	512	7	ראשון לציון	8300
3	5,408	432	7	רחובות	8400
3	2,282	212	7	רחובות	8400
4	5,388	117	7	רחובות	8400
4	5,231	232	7	רחובות	8400
4	7,253	222	7	רחובות	8400

דברי הסבר

רקע כללי

בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"; "החוק") רשאית הממשלה להחליט בדבר מדיניות לקידום ולפיתוח אזורים או יישובים מסוימים, אשר יוגדרו כאזורי עדיפות לאומית. ביום 15.4.2018 אישרה הממשלה את החלטה מס' 3738, אשר הגדירה את הנפות הפריפריאליות, יישובים סמוכי גבול, יישובים צמודי גדר, יישובים חדשים ויישובים מאוימים באיו"ש, כפי הגדרת מונחים אלו באותה החלטה, כיישובים וכאזורים בעלי עדיפות לאומית (להלן: "החלטה 3738"). על בסיס החלטה 3738 המשרדים הנוגעים בדבר היו רשאים להעניק הטבות ותמריצים לאזורי עדיפות לאומית כמפורט בהחלטה 3738.

תוקפה של החלטה 3738 נקצב במקור עד ליום 30 בספטמבר 2021, ובהחלטה 419 מיום 12.9.2021 האריכה הממשלה את תוקפה עד ליום 2 במרץ 2022.

בהתאם לכך, מובאת להלן לאישור הממשלה הצעת החלטה חדשה בעניין הגדרת יישובים ואזורים כבעלי עדיפות לאומית. יודגש כי אין בהחלטה זו כדי לחייב את הממשלה או כל רשות מרשויות המדינה להעניק כל זכות או הטבה לאזורי העדיפות. כמו כן, יודגש כי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הממשלה ורשויותיה בעניין מתן עדיפות ליישובים ולאזורים הקבועים לפי כל החלטת עדיפות לאומית אחרת, הסדר או דין אחר, לרבות בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל.

יובהר כי במסגרת הפעילות הנגזרת מהחלטת ממשלה זו, משרד הבינוי והשיכון יעסוק באופן בלעדי בסבסוד פיתוח בהרחבות ביישובים הכפריים באזורי עדיפות לאומית, כפי שייקבעו בהתבסס על החלטה זו. לעניין זה, "יישובים כפריים", בהתאם להגדרת הלמ"ס, קרי, יישובים המונים פחות מ-2,000 תושבים.

יצוין ככל שמשרד ממשלתי מעוניין לפעול על פי מפת עדיפות לאומית נפרדת מהמפה המובאת בהצעת החלטה זו, יוכל אותו משרד לקדם הצעת החלטה מתאימה ולהביאה לאישור הממשלה, הכל בכפוף להוראות חוק ההתייעלות הכלכלית, ותוך תיקון הצעת החלטה זו ככל שהדבר נדרש.

פריפריה חברתית

מפת הפריפריה החברתית נותנת מענה לצמצום פערים חברתיים כלכליים אשר להם השפעה על חיי האוכלוסייה המתגוררת באזור. בעוד המפה הכללית נותנת מענה לפערים הקיימים בגלל ריחוק גיאוגרפי ממרכז הפעילות הכלכלית והתרבותית בישראל, המצב הביטחוני באזור או ביישוב או היותו של היישוב חדש, מפת הפריפריה החברתית עונה על הצורך בצמצום פערים הקיימים באוכלוסייה, בין רשויות ובין אזורים בתוך הרשויות.

מפת הפריפריה החברתית נקבעה, כמפורט בפרק העדיפות הלאומית, על בסיס שקלול המדד החברתי-כלכלי של היישוב או האזור הסטטיסטי; הניתוח נערך עבור 255 רשויות מקומיות, מתוכן 201 עיריות ומועצות מקומיות ו-54 מועצות אזוריות, לפי המפה המוניציפלית המעודכנת לשנת 2017. אוכלוסיית המדד כוללת גם את רוב דיירי המוסדות, ואינה כוללת דיירי מוסדות סיעודיים, בתי סוהר וכדומה. כמו כן, חושב המדד עבור 990 יישובים בתוך המועצות האזוריות, לא כולל יישובים המונים פחות מ-120 תושבים וכן מקומות מחוץ ליישוב ו/או יישובים שחסרים עבורם חלק מהמשתנים. בנוסף, חושב המדד עבור 1,629 אזורים סטטיסטיים בתוך 81 עיריות ומועצות המקומיות בהן בוצע עיגון של אוכלוסיית 2017 לאזורים סטטיסטיים, מתוכם 79 יישובים יהודיים ומעורבים ו-2 יישובים ערביים בלבד (נצרת ורהט). הסיבה לכך היא היעדר כתובות ביישובים ערביים ודרוזים במקורות המנהליים. יחד עם זאת, הדבר לא השפיע על רשימת יישובי המיעוטים במפת הפריפריה החברתית, שכן מלבד שש רשויות מקומיות, כל הרשויות

המקומיות בהם מתגוררים מיעוטים מדורגים באשכולות 1-4 של הדירוג החברתי- כלכלי. עוד ייאמר כי אוכלוסייתן של שש הרשויות המקומיות כאמור קטנה משמעותית מהרף המינימלי הנדרש לחלוקה לאזורים סטטיסטיים, כך שגם קיומו של מערך כתובות בהן לא היה משנה את פני התמונה. כמו כן, לא בוצע אפיון של אזורים סטטיסטיים המונים פחות מ-120 תושבים ו/או אזורים סטטיסטיים שחסרים עבורם חלק מהמשתנים. הממד ליישובים בתוך המועצות האזוריות והמדד לאזורים סטטיסטיים בתוך העיריות והמועצות המקומיות הם בעלי השוואה לממד שחושב עבור הרשויות המקומיות.

המדד החברתי כלכלי מודד את חוזק האוכלוסייה ברשות המקומית, ביישוב בתחומי מועצה אזורית או באזור סטטיסטי, ומאפשר מתן הטבות לאוכלוסייה באשכולות נמוכים בממד, גם אם אינם נמצאים בפריפריה הגאוגרפית של ישראל.

נוסף על כך, הכללת האזורים הסטטיסטיים במפת הפריפריה החברתית מתייחסת גם לאוכלוסייה באזורים סטטיסטיים המדורגים באשכולות נמוכים בממד (1-4) הנמצאים ברשות המדורגת באשכול בינוני (5-7), באופן שיאפשר מתן הטבות באזורים אלו על מנת לצמצם פערים בין התושבים. אחד המדדים המשקפים את הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסייה הוא הממד החברתי-כלכלי של הלמ"ס.

מחקרים רבים מראים קשר בין המצב החברתי כלכלי של אוכלוסייה לבין מדדים אחרים בתחומי הבריאות, החינוך וההשכלה, הרווחה והביטחון האישי. תחומים אלה מושפעים ומשפיעים על התעסוקה, על יכולת ההשתכרות ועל החוזק הפיננסי של אדם. לכן, כיוון שבתחומים כגון אלה המודדים את מצבה של האוכלוסייה לבין המצב החברתי כלכלי מתקיים היזון חוזר, עולה הצורך להתייחס לחוזק התושבים הנמצאים בשוליים על מנת לצמצם את פערים החברתיים.

יצוין כי מפת הפריפריה החברתית בהחלטה 3738 נקבעה על בסיס שקלול של מספר תבחינים, ולא על בסיס הממד הכלכלי חברתי בלבד.

לצורך קביעת הפריפריה החברתית בהחלטה 3738 הובאו בחשבון 4 פרמטרים – הממד הכלכלי חברתי של היישוב או האזור הסטטיסטי, אשר לו ניתן משקל של 50% מהציון; חוסנה הפיננסי של הרשות המקומית שבה ממוקם היישוב או האזור הסטטיסטי, אשר נמדד לפי דירוג הרשות במודל מענק האיזון לנפש לשנת 2017, ולנתון זה ניתן משקל של 25% מהציון; מדד הפריפריאליות של היישוב או הרשות המקומית, אשר גם לו ניתן משקל של 25% מהציון. בנוסף, ביישובים המאופיינים בנטל קליטת עלייה מוגבר, כפי שהוגדרו בהחלטה 3738, ניתן מקדם של 10% לציון הכולל של היישוב. מנתונים שנאספו בדבר השימוש בהחלטה 3738 **התברר כי משרדי הממשלה לא עשו שימוש כלשהו במפת הפריפריה החברתית שנכללה בו.**

המשרד היחיד שעשה שימוש נרחב במפת פריפריה החברתית הוא המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, אשר לא נסמך בעניין זה על החלטה 3738, אלא על מפת הפריפריה החברתית הנפרדת שנקבעה לתחומי משרדו, ואשר הסתמכה על הממד החברתי כלכלי של הלמ"ס (החלטה מס' 1453 מיום 15 ביוני 2016 כפי שהוארכה מעת לעת).

בהצעה הנוכחית מוצע לקבוע את הפריפריה החברתית על בסיס התבחין שעניינו הממד החברתי כלכלי של הלמ"ס, כמפורט בהצעה. מדד זה, על מרכיביו, **קשור בקשר ישיר והדוק לשיקולים שביסוד קביעת הפריפריה החברתית**, כמפורט בפרק העדיפות הלאומית של ההצעה. השינוי נעשה על מנת לפשט את השימוש במפה ועל ידי כך להרחיב את שימוש המשרדים בה. יש לציין כי השינוי נעשה בהתייעצות עם גורמי מקצוע במשרדים הממשלתיים אשר לתחום עניינם הדירוג החברתי-כלכלי משמש בסיס מהימן לקביעת דירוג היישובים במתן קדימות להטבות ולהעדפות במטרה לצמצם פערים בין הרשויות המקומיות. יצוין כי במפת הפריפריה החברתית נכללו שבטי הבדואים שמחוץ ליישובי הבדואים המוכרים, שגם בעניינם אין נתוני למ"ס, וזאת כמפורט בפרק העדיפות הלאומית בהצעה. כך נעשה גם בהחלטה 3738.

קביעת אזורי עדיפות לאומית לעניין מתן הטבות בתחום הבינוי והשיכון

לצד החלטה זו תובא לאישור הממשלה הצעת החלטה שעניינה הארכת החלטה 4302 מיום 25 בנובמבר 2018, בנושא קביעת אזורי עדיפות לאומית לעניין מתן הטבות בתחום הבינוי והשיכון וזאת לטובת השלמת עבודת מטה בנושא.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

קידום הצמיחה במשק וצמצום פערים חברתיים-כלכליים.

תקציב

לא רלוונטי. ההחלטה כשלעצמה אינה מקנה הטבות.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטות ממשלה מס' 419 מיום 12.09.2021
החלטות ממשלה מס' 3738 מיום 15.04.2018
החלטות ממשלה מס' 3182 מיום 24.11.2017
החלטות ממשלה מס' 2975 מיום 11.8.2017
החלטות ממשלה מס' 2155 מיום 11.12.2016
החלטות ממשלה מס' 1527 מיום 13.6.2016
החלטות ממשלה מס' 1453 מיום 15.5.2016
החלטות ממשלה מס' 1296 מיום 24.3.2016
החלטות ממשלה מס' 631 מיום 1.11.2015
החלטות ממשלה מס' 888 מיום 13.11.2013
החלטות ממשלה מס' 667 מיום 4.8.2013
החלטות ממשלה מס' 2474 מיום 25.11.2010
החלטות ממשלה מס' 1060 מיום 13.12.2009

עמדת היועץ המשפטי של תמשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה.

סיווגים

סיווג ראשי: 02הצחרתי.

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה

מוגש על ידי ראש הממשלה

כ' באדר ב' התשפ"ב
23 במרץ 2022



היועצת המשפטית

ירושלים, כ' באדר ב' התשפ"ב

23 במרץ 2022

סימוכין: 5774683112

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים**נושא הצעת ההחלטה: הגדרת יישובים ואזורים כבעלי עדיפות לאומית****תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:**

1. פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2010-2009), התשס"ט-2009 (להלן – **החוק**), מיועד לעודד פיתוח וקידום של אזורים או יישובים שהממשלה החליטה כי הם בעלי עדיפות לאומית, בהתאם להוראות החוק.
2. סעיף 151(א) לחוק קובע כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית (להלן – **אזור עדיפות לאומית**); החלטה כאמור יכול שתהיה כללית ויכול שתהיה לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת.
3. סעיף 151(ב) לחוק קובע כי לצורך קבלת החלטה כי אזור או יישוב הוא בעל עדיפות לאומית, רשאית הממשלה לשקול שיקולים שונים כמפורט בחוק ובכללם, המצב הביטחוני באזור או ביישוב; חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים שבו; תכנון הפריסה של האוכלוסייה; מיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסיה וממרכז הארץ; והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסיה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסיה אחרות.
4. סעיף 152 לחוק קובע, בין היתר, כי הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית, אשר יכולות להינתן בתחומי הפעילות השונים של הממשלה. עוד נקבע בו כי הממשלה מוסמכת להחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין, וכן כי הממשלה רשאית להחליט כי החלטות כאמור יתקבלו בידי שר משרי הממשלה בשטח הפעולה של משרדו.
5. ביום 15.04.2018 התקבלה החלטת הממשלה מס' 3738 (להלן – החלטה 3738), אשר במסגרתה קבעה הממשלה יישובים ואזורים בעלי עדיפות לאומית. בהחלטה 3738 עצמה לא נקבעו הטבות לאזורי העדיפות הלאומית, אולם נקבע כי בהתאם לאמור בסעיף 152(ב) לחוק, השרים הרלבנטיים, תוך יידוע שר האוצר, יהיו רשאים לקבוע קריטריונים, על-פי שיקולים מקצועיים, באותם תחומים המפורטים בהחלטה 3738, לצורך מתן הטבות ליישובים הנכללים במפת אזורי העדיפות הלאומית, והכל במסגרת תקציבם המאושר ובהתאם להוראות שפורטו בהחלטה 3738. בסעיף 21 להחלטה 3738 נקבע כי היא תקפה עד ליום 30 בספטמבר 2021. ביום 12.09.2021 התקבלה החלטת הממשלה מס' 419 (להלן – החלטה 419), שהאריכה את תוקפה של החלטה 3738 עד ליום 2 במרץ 2022, וביום 6.3.2022 התקבלה החלטה 1236 שהאריכה את תוקפה של החלטה 3738 עד ליום 10.4.2022 (להלן – החלטה 1236).
6. כעת, עם השלמת עבודת המטה לקביעת מפת עדיפות לאומית חדשה, מובאת לאישור הממשלה הצעת החלטה זו.
7. בהצעת החלטה זו מוצע להכריז על היישובים והאזורים המוגדרים בה כבעלי עדיפות לאומית, בהתאם להוראות החוק. במסגרת זו, וכפי שיפורט להלן, מוצע להכריז על מספר קבוצות, או מפות, נפרדות ובלתי תלויות, כאזורי עדיפות לאומית – **מפת עדיפות לאומית כללית**, הכוללת את נפות הפריפריה הגאוגרפית,



היועצת המשפטית

ישובים שנקבעו על בסיס שיקולים ביטחוניים, יישובים צמודי גדר ויישובים חדשים; **מפת הפריפריה החברתית**; ואשכולות אזוריים, המוגדרים לעניין זה כאיגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות המוקמים לפי פרק א' לחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955 (להלן – חוק איגודי ערים) אשר יהוו אזור עדיפות לאומית בעניינים הרלוונטיים למטרות הקמתם.

8. בהתאם לסעיף 151(ג) לחוק, החלטת הממשלה בדבר אזורי עדיפות לאומית תהיה מנומקת ומבוססת על נתונים, ויפורטו בה מקור הנתונים והשיקולים שהביאו לקביעת האזורים כבעלי עדיפות לאומית.

9. בהצעת ההחלטה פורטו השיקולים מכוח החוק שהובאו בחשבון בעת קביעת כל אחד מאזורי העדיפות הלאומית הנזכרים לעיל, וכן אמות המידה לקביעתם, אמות מידה העולות בקנה אחד עם השיקולים שביסוד קביעת האזורים. כן הובאו בהצעת ההחלטה עיקרי הנתונים התומכים בקביעת האזורים ומקורם של נתונים אלו, הכל כנדרש בהוראות החוק.

10. יצוין כי במסגרת גיבוש הצעת ההחלטה, ובשים לב לאמור בבג"ץ 11163/03 **ועדת המעקב העליונה לענייני ערבים בישראל נגד ראש ממשלת ישראל** (פורסם בנבו ביום 27.2.06), אשר בעקבותיו נחקק החוק, נערכה בחינה של המפה גם במבחן התוצאה על מנת לוודא שהצעת ההחלטה, גם אם היא נסמכת על שיקולים ענייניים, אינה מובילה לתוצאה מפלה. כפי שעולה מפורשות מהנתונים המובאים בהצעה עצמה, ובפרט הנתונים ביחס למגזר המיעוטים, הצעת ההחלטה אכן אינה מובילה לתוצאה לא שוויונית.

להלן יוצגו בתמצית התבחינים לקביעת כל אחת ממפות העדיפות הלאומית, כאשר הפירוט המלא לגבי אמות המידה והנתונים התומכים בכל מפה כאמור מופיעים בפרק העדיפות הלאומית של ההצעה.

11. **מפת העדיפות הלאומית הכללית**

בהסתמך על השיקולים המנויים בסעיף 3 לעיל ועל שילובם, מוצע לקבוע אזורי עדיפות לאומית, אשר יכונן להלן "המפה הכללית", זאת על בסיס התבחינים הבאים:

א. **נפות הפריפריה הגאוגרפית**, שנקבעו על פי שקלול מדד הפריפריאליות של היישובים הנכללים בכל נפה. מדד הפריפריאליות הוא מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – הלמ"ס) והמשקלל שני מרכיבים: קירבה לגבול מחוז ת"א, ונגישות פוטנציאלית המבטאת שקלול של קרבת היישוב לכל אחד מכלל היישובים לגודל האוכלוסייה שלהם.

בהתאם להצעת ההחלטה ומהנימוקים המפורטים בה, קביעת אזורי העדיפות על פי תבחין זה נעשית ברמת הנפה, בהתאם לנפות המנהלתיות כפי שהוגדרו לפי החלוקה המנהלית הרשמית של מדינת ישראל, המשמשת אף את הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בהתאם למוצע, ייכללו במפת העדיפות הלאומית הנפות שציון במדד המשולב הוא הנמוך ביותר בדירוג ואשר מספר התושבים המצטבר בהן לא עולה על 25% מכלל אוכלוסיית ישראל. מגבלת גודל האוכלוסייה נקבעה מתוך איזון הנתונים הרלוונטיים ובמטרה להביא לכך שהשימוש במפה יהיה אפקטיבי, בשים לב לכך שעוגת המשאבים היא לעולם מוגבלת.

ב. **אזורים סמוכי גבול** – יישובים שבתייהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח איום על פי שיקולי מערכת הביטחון כפי שנמסרו עובר לגיבוש ההצעה – טווח של עד 9 ק"מ מגבול לבנון ומגבול סוריה, ועד 7 ק"מ מגבולות אחרים או מגדר המערכת סביב רצועת עזה.

במאמר מוסגר יוער כי בדברי חקיקה שונים נקבעו גם כן הגדרות לחלק מן האזורים סמוכי גבול (כדוגמת חוק הסיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007, וסעיף 40(ה) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985). מכל מקום, הצעת החלטה זו אינה חלה במקום בו קיימים הסדרים חוקיים ספציפיים כאמור.

ג. **יישובים צמודי גדר** – יישובים שבתייהם, כולם או חלקם, נמצאים בטווח של עד 2 ק"מ מגבול מדינות שאין להן הסכם שלום עם מדינת ישראל או מגדר המערכת שסביב רצועת עזה.

ד. **יישובים מאוימים** – יישובים ביהודה ושומרון בעלי רמות האיום הביטחוני הגבוהות ביותר, עפ"י הגדרות מערכת הביטחון.



היועצת המשפטית

ה. **יישובים חדשים** - יישובים אשר יוקמו במהלך תקופת תוקפה של ההחלטה זו וכן יישובים אשר במועד קבלת החלטה זו: (א) טרם חלפה תקופה של 5 שנים ממועד אכלוסם או; (ב) טרם חלפה תקופה של 10 שנים ממועד הקמתם - כמאוחר בין השניים. בהצעה הובהר כי יישובים שנכללו במפה בשל היותם יישובים חדשים ואשר חלפו חמש שנים ממועד אכלוסם או שחלפו עשר שנים ממועד הקמתם, המאוחר מבין השניים, לא יוכרו עוד כבעלי עדיפות לאומית החל מהמועד בו חלפו חמש או עשר שנים כאמור.

12. לצד קביעת אזורי העדיפות הלאומית במפה הכללית, נקבע בהחלטה כי בתנאים המתאימים, כפי שיפורט גם להלן, ניתן יהיה להתייחס לכל אחת מקבוצות היישובים המנויות בסעיפים קטנים (ב)-(ה) **כאזור עדיפות לאומית נפרד ועצמאי**, ובלבד שהדבר נעשה בהלימה לתכלית קביעתם של יישובים אלו כבעלי עדיפות: ביחס ליישובים סמוכי גבול - שיקולים הנוגעים לחיזוק חוסנם של יישובים סמוכי גבול נוכח האתגרים הביטחוניים עימם הם מתמודדים; ביחס ליישובים מאויימים באיו"ש - שיקולים הנוגעים לחיזוק חוסנם, נוכח האתגרים הביטחוניים המיוחדים ליישובים אלו, הנבדלים מאלו הרלוונטיים לאזורי עדיפות אחרים (החלטה בדבר הטבות לאזור איו"ש כאמור כפופה גם לאישור הדרג המדיני כאמור בהצעה); ביחס ליישובים חדשים - שיקולים הנוגעים לצורך בפיתוחם, לרמת השירותים בהם ולפריסת האוכלוסין; ביחס ליישובים שהוגדרו כצמודי גדר - שיקולים הנוגעים לפריסת האוכלוסייה לאורך גבולות המדינה.

יצוין כי המפה הכללית נסמכת על אותם התבחינים שעמדו ביסוד קביעת המפה הכללית בהחלטה 3738, תוך עדכון ותיקוף הנתונים בהתאם למצב כיום.

13. בכל הנוגע למשרד הכלכלה והתעשייה, למשרד החקלאות ולמשרד הבריאות מוצע להסמיך את השרים הרלוונטיים לקבוע הבחנה בתעדוף בין יישובים במפה הכללית על בסיס דירוגם הפריפריאלי, הכל כמפורט בהצעת ההחלטה ביחס לכל אחד מהמשרדים, ועל בסיס נימוקים הנובעים ממאפייני הפעילות של משרדים אלו.

בנוסף, בכל הנוגע לפעילות משרד התרבות והספורט ולפעילות משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, אשר פועלים במישורים שונים ברמת הרשות המקומית ולא ברמת היישוב הבודד, נקבע כי מועצה אזורית, אשר לפחות 2/3 מתושביה מתגוררים ביישובים בעלי עדיפות לאומית על פי מפת העדיפות הכללית, או שלפחות 2/3 מהיישובים בה בעלי עדיפות לאומית כאמור, תוכר כאזור עדיפות לאומית וזאת אך ורק לטובת הטבות הניתנות לרשות המקומית או למוסד ציבור לצורך פעילויות בתחומה המסייעות לרשות כולה. יובהר כי הוראה זו לא תחול ביחס להטבות הניתנות ברמת היישוב, ובכל מקרה יישובים שאינם מוגדרים כבעלי עדיפות לאומית במועצה האזורית לא יוגדרו ככאלה מתוקף סעיף זה.

14. במרבית המקרים אזורי תעשייה שייכים לרשות מקומית יחידה או ליישוב מסוים. במקרים אלו ההתייחסות לאזור התעשייה לעניין עדיפות לאומית זהה להתייחסות ליישוב או לרשות להם הוא שייך. אולם קיימים מקרים נוספים בהם אזורי תעשייה שייכים למספר רשויות, או למועצה אזורית, אשר רק חלק מהיישובים בתחומה מוגדרים כאזור עדיפות לאומית. לכן בהצעה מוצעים גם תבחינים להכרזה על אזורי תעשייה כאלו כבעלי עדיפות לאומית בהלימה לשיקולים של חוק ההתייעלות לטובת סיוע לרשויות שהוגדרו כאזורי עדיפות לאומית ולפיתוח התעסוקה באזורים אלו. לעניין זה, בכל הנוגע לאזור תעשייה השייך למועצה אזורית אשר רק חלק מיישוביה הם בעלי עדיפות לאומית מוצע להחיל קריטריון כאמור בסעיף 13 סיפא לעיל, כך שאזור תעשייה של מועצה אזורית שלפחות 2/3 מיישוביה או מתושביה בעדיפות לאומית יהיה בעל עדיפות לאומית לעניין החלטה זו.

במקרה של אזור תעשייה המשותף למספר רשויות מקומיות אשר לפחות אחת מהן מוגדרת כבעלת עדיפות לאומית מוצע לקבוע כי אזור התעשייה הוא בעל עדיפות לאומית אם שיעור משמעותי מההכנסות מהאזור מגיעות לרשות או לרשויות שהן בעלות עדיפות לאומית, הכל כמפורט בהצעה. הכרזה על אזורי תעשייה משותפים, אשר שיעור ניכר מהכנסותיהם ניתן לרשות באזור עדיפות עולה בקנה אחד עם השיקולים שביסוד קביעת אותה רשות כבעלת עדיפות לאומית ומהווים אמצעי נוסף לפיתוח ולפיתוח התעסוקה באזור. כפי שמובהר בהצעה התבחין גם עולה בקנה אחד עם המדיניות המעודדת רשויות מקומיות לפעול יחד לשותפות באזורי תעשייה, ובכלל זה לצירופן של רשויות מקומיות שבאזורי העדיפות לאזורי תעשייה כאמור, ומונע פגיעה אפשרית ברשות מקומית בעלת עדיפות לאומית שאזור התעשייה אינו בבעלות מלאה שלה.



היועצת המשפטית

15. מפת הפריפריה החברתית

לצד המפה הכללית, מוצע לקבוע גם את מפת הפריפריה החברתית, שהיא מפה עצמאית, נפרדת ובלתי תלויה במפה הכללית, וזאת בהתבסס על שיקולים משולבים הנוגעים לחוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים שבו והצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסיה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסיה אחרות.

16. לאור השיקולים דלעיל, התבחין לקביעת אזורי הפריפריה החברתית הוא המדד הכלכלי חברתי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. במסגרת זו מוצע כי יישובים המדורגים באשכולות 1 – 4 במדד החברתי כלכלי המפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וכן אזורים סטטיסטיים המדורגים במדד החברתי – כלכלי באשכולות 1 – 4 אשר נמצאים ברשויות המדורגות באשכולות 5 – 7 של המדד החברתי כלכלי, ייכללו במפת הפריפריה החברתית.

17. מפת הפריפריה החברתית בהחלטה 3738 נקבעה על בסיס שקלול המדד הכלכלי חברתי של היישובים עם מספר תבחינים נוספים, ואילו כעת מוצע לקבוע את המפה על בסיס המדד הכלכלי חברתי, כנתון המשקף באופן מקיף את מצבה הכלכלי חברתי של האוכלוסיה ברשות או באזור, כתבחין יחיד. יצויין כי בהתאם לנתונים שנאספו, משרדי הממשלה לא עשו בפועל שימוש במפת הפריפריה החברתית שנקבעה בהחלטה 3738. המשרד היחיד שפעל בתחום זה הוא המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל שפעם בהתאם להחלטת ממשלה נפרדת שהגדירה את הפריפריה החברתית על בסיס המדד הכלכלי חברתי של הלמ"ס, לטובת פעילותו. כעת מוצע כאמור לקבוע את מפת הפריפריה החברתית עבור כלל משרדי הממשלה הרלוונטיים על יסוד תבחין זה.

18. אשכולות אזוריים

פרק א'1 לחוק איגודי ערים מאפשר הקמת של איגודי ערים מסוג אשכול רשויות מקומיות (להלן- אשכול אזורי). מוצע לקבוע כי אשכולות אזוריים יהיו אזורי עדיפות לאומית לטובת המטרות שלשמן יוקמו, וזאת באופן בלתי תלוי ונפרד מהמפה הכללית וממפת הפריפריה החברתית, ובמטרה לאפשר פיתוח אזורי וקידום שיתופי פעולה בין הרשויות החברות באשכול, זאת בשים לב למטרות האשכולות האזוריים לפי חוק איגודי ערים, וכן במטרה להגדיל את הצמיחה הכלכלית וצמצום פערי ההזדמנויות בין יישובים בתוך האשכולות האזוריים.

מתן הטבות על בסיס מפות העדיפות

19. כאמור לעיל, סעיף 152(א) לחוק קובע, בין היתר, כי הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית בתחומי הפעילות השונים של הממשלה.

סעיף 152(ב) לחוק מוסיף וקובע כי "**החליטה הממשלה על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית, תחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאותו אזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות....., וכן התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין; הממשלה רשאית להחליט כי החלטות כאמור בסעיף קטן זה יתקבלו בידי שר משרי הממשלה בשטח הפעולה של משרדו.**"

20. בסעיף 2 להצעת ההחלטה נקבעו תחומי הפעילות הממשלתיים שבהם ניתן יהיה לתת הטבות ליישובי העדיפות הלאומית אולם לא נקבעו הטבות קונקרטיות. בהתאם להוראות החוק המובאות לעיל, שרי הממשלה הרלוונטיים, הוסמכו לקבוע, תוך יידוע שר האוצר, קריטריונים על-פי שיקולים מקצועיים, שבתחום פעולת משרדם, למתן הטבות לאזורי העדיפות הלאומית, והכל במסגרת תקציבם המאושר.

21. כאמור לעיל, בהצעה נקבעו מספר קבוצות של אזורי עדיפות או מפות עדיפות (המפה הכללית, וכן תתי קבוצות במסגרתה, מפת הפריפריה החברתית, והאשכולות האזוריים). החלטה לתת הטבות בתחום כל אחת ממפות העדיפות הלאומית תחייב **נימוק מקצועי מתאים, שייקבע בתיאום עם היועץ המשפטי של המשרד הנוגע בדבר, וזאת בהתייחס לשימוש באותה המפה בשים לב לתכליותיה.**



היועצת המשפטית

22. כך, בעוד שהשימוש במפה הכללית מיועד להגשמת התכליות המפורטות בסעיף 1 להצעת ההחלטה (עידוד פריסת האוכלוסיה, הגדלת צמיחה כלכלית וצמצום פערי הזדמנויות בין אזורי העדיפות למחוז תל אביב, חיזוק החוסן האזרחי ביטחוני ושיפור איכות החיים באזורי העדיפות), הרי שתכליתה של מפת הפריפריה החברתית היא חיזוק אוכלוסיות חלשות, חיזוק רמת השירותים להן וצמצום פערים חברתיים כלכליים. בהתאם, בעוד שהטבות במפה הכללית יכולות להתבטא בכלים המיועדים לסיוע לפיתוח האזורי, למשיכת אוכלוסיות חדשות ובמגוון מישורים נוספים, הטבות במפת הפריפריה החברתית מיועדות לסיוע ולתמיכה באוכלוסיות החלשות כאמור וממוקדות בכך.

23. יצוין כי סמכות השרים למתן הטבות כאמור בהצעת ההחלטה, מחייבת להחיל את הטבות על כל מפת עדיפות לאומית במסגרתה הם פועלים (המפה הכללית; תתי המפות של המפה הכללית כמפורט בסעיף 11 לעיל; מפת הפריפריה החברתית או האשכולות האזוריים), בכפוף לשיקולים המקצועיים הספציפיים לכל משרד, באופן שהבחנה בין היישובים השונים באותה המפה תתכן רק בגינם של שיקולים מקצועיים אלו ולא משיקולים שהם בגדר שיקולי עדיפות לאומית. לצד זאת בהצעה מובהר כי שיקולים מקצועיים למתן הטבות כאמור יכול שתוצאתם תהיה הבחנה בין ישובים, או הבחנה בתוך הישוב בכל מפת עדיפות, והכל על פי המאפיינים הרלוונטיים לאותם שיקולים מקצועיים שבתחום פעולת אותו משרד.

24. בהצעת ההחלטה הובהר כי אין בה כדי לחייב את הממשלה, או כל רשות מרשויות המדינה, להעניק כל זכות או הטבה לאזורים שהוגדרו כבעלי עדיפות לאומית. כן נקבע בהצעת ההחלטה מנגנון להכרעה במקרה של חוסר הסכמה בין השר הממונה לבין שר האוצר, באמצעות הבאת העניין לממשלה או לוועדת שרים לענייני כלכלה וחברה (הקבינט הכלכלי חברתי).

25. יצוין כי בהתאם לסעיף 152(א) לחוק, בעת מתן הטבות יש לשקול, ככל שהדבר נוגע לעניין, ובאופן ההולם את נסיבותיו, את שיעור ההכנסות מתוך פוטנציאל ההכנסות של האזור או היישוב. הצעת ההחלטה אינה מקנה כאמור הטבות קונקרטיות ועל השרים הרלוונטיים מוטל לשקול העניין בבואם ליתן הטבות מכוח ההחלטה.

כללי

26. מוצע כי תוקף ההחלטה יהיה מיום 10.4.2022 עד ליום 25.11.2022. לצד זאת מוצע לקבוע כי הטבות ותמריצים שהוחלט על ניתנם על ידי משרדי הממשלה בתחום סמכותם במהלך תקופת תוקפה של ההחלטה יוכלו להמשיך לעמוד בעינם עד לסוף שנת התקציב ביום 31.12.2022, אלא אם נקצבו מראש לתקופה קצרה יותר או הסתיימו או בוטלה מכל סיבה אחרת.

27. סעיף 155 לחוק קובע כי שרי הממשלה ידווחו לממשלה בכל שנה על הטבות שנתנו לאזורי עדיפות לאומית לפי החוק ולפי חוקים אחרים המקנים הטבות לאזור או ליישוב על בסיס עדיפות לאומית. סעיף 156 לחוק קובע כי ראש הממשלה או שר שימנה לעניין זה, ידווח בכתב, בכל שישה חודשים, לוועדת הכספים של הכנסת, על החלטות הממשלה בדבר אזורי עדיפות לאומית. סעיף 157 לחוק מוסיף וקובע כי אחת לשנה יונח על שולחן הכנסת דין וחשבון שנתי בנושא זה. בהתאם לכך, נקבעה בהצעת ההחלטה חובת דיווח של שרי הממשלה לראש הממשלה אחת לחצי שנה.

28. מוצע לקבוע כי החלטות ממשלה הנסמכות על החלטה 3738 ימשיכו לעמוד בתוקפן למשך שלושה חודשים ממועד אישור הצעת ההחלטה או עד לקבלת החלטה חדשה בעניין, לפי המוקדם, על מנת לאפשר את ביצוע עבודת המטה הנדרשת על מנת להביא לתיקון.

עוד מובהר כי קריטריונים מקצועיים שייקבעו לשם מתן הטבות לאזורי העדיפות הלאומית מכוח הצעת ההחלטה הנדונה לא ייכנסו לתוקף בטרם יבוטלו או יתוקנו, לפי העניין ובמידת הצורך, החלטות קודמות הקיימות בנושא.

29. כמו כן, מובהר בהצעת החלטה כי אין בה כדי לגרוע מסמכות הממשלה ורשויותיה בעניין מתן עדיפות ליישובים ולאזורים אחרים, בין אם מכוחן של החלטות אחרות ונפרדות המתקבלות מכוח החוק הנדון, ובין אם מכוח הוראות כל דין אחר, כפי שנקבע גם מפורשות בסעיף 160 לחוק.



היועצת המשפטית

30. הוראות חוק ההתייעלות אינן חלות ביהודה ושומרון, אך מכוח עקרונות המשפט המנהלי, ובכפוף לשיקולים מדיניים רלוונטיים, מוצע להחיל את הצעת ההחלטה גם ביחס ליישובי יו"ש כמפורט בה (יישובים מאויימים באיו"ש ויישובים סמוכי גבול בבקעת הירדן), זאת בשים לב להוראות החוק בנושא אזורי עדיפות לאומית. בהצעה הובהר כי מתן ההטבות ביישובי יו"ש בחלק מתחומי הפעולה הממשלתיים מותנה באישור הדרג המדיני.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

לפני בית המשפט העליון תלויה ועומדת עתירה המעלה טענות, בין היתר, כנגד החלטה 3738 (בג"ץ 5510/20 **אול אס פאחס ואח' נגד ראש הממשלה ואח'**). ביום 22.4.21 ניתן בעתירה האמורה צו על תנאי אשר הורה למשיבים להשיב כדלקמן: "1. מדוע לא יבוטל תבחין 'נפות הפריפריה הגיאוגרפית' לקביעת המפה הכללית של אזורי העדיפות הלאומית, כפי שאומץ בהחלטה 3738... 2. מדוע לא ייכללו היישובים אום אל-פחם, עארה-ערערה, כפר קרע, באקה אלגרביה, ג'ת, יישובי מועצה מקומית מעלה עירון, יישובי מועצה מקומית בסמ"ה, אום אלקטף, מיסר ואלעריאן במפה הכללית שנקבעה בהחלטה 3738 ומדוע לא יזכו יישובים אלה בהטבות שניתנו מכוחה, במסגרת החלטה 4302 של הממשלה ה-34 "קביעת אזורי עדיפות לאומית לעניין מתן הטבות בתחום הבינוי והשיכון" (25.11.2018), ורשימת ההטבות של משיבה 3 (רשות מקרקעי ישראל)".

עמדת המדינה, כפי שנמסרה בתצהיר התשובה לעתירה בחודש יוני האחרון, היא כי דין הצו על תנאי להתבטל ודינה של העתירה להידחות. בתשובת המדינה הובהר, בין היתר, כי היא סבורה שתבחין נפות הפריפריה הגאוגרפית שנכלל בהחלטה 3738 מבוסס על שיקולים שוויוניים, ענייניים וסבירים, העולים בקנה אחד עם הוראות החוק.

התיק היה קבוע לדיון בחודש אוקטובר האחרון. ביום 12.9.2021 התקבלה החלטה 419, שהאריכה את תוקפה של החלטה 3738 עד ליום 2 במרץ 2022, על מנת לאפשר את השלמתה של עבודת המטה הממשלתית לקראת גיבושה של החלטה חדשה. באותו יום התקבלה גם החלטה 420 שהאריכה את תוקפה של ההחלטה בעניין מתן הטבות לאזורי עדיפות לאומית בתחום השיכון באופן דומה. על רקע החלטות אלו הגישה המדינה הודעת עדכון ובה ציינה כי עבודת המטה שנערכת עשויה להביא לשינויים אלו ואחרים במפת אזורי העדיפות הלאומית, זאת מבלי לקבוע מסמרות ביחס למהותם או היקפם של שינויים אפשריים אלא, ככל שיתרחשו. משכך מטעמי יעילות דיונית וכבוד הדדי בין רשויות הציעה המדינה כי בית המשפט ידחה את מועד הדיון וכי תוגש הודעה מעדכנת עד ליום 10.03.2022. בית המשפט קיבל עמדה זו והורה על הגשת הודעה מעדכנת כאמור, שלאחריה יחליט בדבר המשך הטיפול בעתירה. לאחר קבלת החלטה 1236 הוגשה לבית המשפט הודעה נוספת ובית המשפט הורה כי יקבע מועד לדיון בהתנגדות לצו על תנאי לא יאוחר מיום 31.12.2022, וכי המדינה תוכל להשלים תשובתה לקראת הדיון.

בהצעה הנוכחית מוצע לקבוע את המפה הכללית על יסוד אותם תבחינים שלפיהם נקבעה המפה הכללית בהחלטה 3738. ההחלטה נסמכת על נתונים עדכניים, כפי שמפורט בה בהרחבה, והיא מהווה החלטה חדשה העומדת בפני עצמה. במבחן התוצאה, וגם לאחר שקלול הנתונים העדכניים, נפות הפריפריה נותרו כשהיו. באופן מעשי, היישובים היחידים שיצאו או נכנסו למפה הכללית הם יישובים חדשים, בהתאם למועד הקמתם ולקריטריונים לעניין זה בהצעה. תוקפה של המפה המוצעת כעת הוא עד לחודש נובמבר הקרוב.

כאמור לעיל, עמדת המדינה, כפי שפורטה בהרחבה בתצהיר התשובה שהגישה היתה כי לא נפל פגם בתבחין הנפות הפריפריאליות. במסגרת תשובת המדינה אף הובהר כי אין בסיס עובדתי לטענת היישובים העותרים (המצויים כולם באשכול פריפריאלי 5) לפיה קביעת התבחין ברמת הנפה המנהלית הביאה להפלייתם. הדברים האמורים בתצהיר התשובה האמור יפים גם לעניין המפה המוצעת כעת.

בהקשר זה יוזכר, כפי שפורט לעיל, כי בבחינה תוצאתית, המפה הכללית אינה מפלה לרעה את יישובי המיעוטים או את אוכלוסיית המיעוטים.

בשים לב לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

טיוטת הצעת ההחלטה הועברה להתייחסות כל היועצים המשפטיים הרלוונטיים והערות שהתקבלו בהיבטים משפטיים הוטמעו בנוסח.



היועצת המשפטית

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגיש את הצעת ההחלטה:
אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.


יאל כהן, עו"ד
סגנית בכירה ליועצת המשפטית